

Anti-Emperyalist ve Anti-Oligarşik Mücadelede

KURTULUŞ CEPHESİ

Zafer Bizim Olacaktır !

<http://www.kurtuluscephesi.com>

YIL: 9 SAYI: 45 Eylül-Ekim 1998

*Öncü Savaşı ve Halk Savaşında
Gerilla Savaşının Stratejik Sorunları*

*Gerilla Savaşının Genel İlkeleri
Che Guevara*

*Gerilla Savaşında Ateş-Kes
(Beş yıl önce)*

*Gerilla Savaşında Ateş-Kes
(Günümüzde)*

*Türkiye Halk Kurtuluş Partisi-Cephesi/Halkın Devrimci Öncüleri
Levent Ertümer, Faruk Açıl
Ziya Erdönmez
Serdar Soyergin*

*Sözün Ortası
(Ya da Olguculuk'un Durum Tahlillerinin Diyalektiği
İle Olan Uzlaşmazlığı Üzerine)*

Almanya'da Genel Seçim Sonuçları

*Türkiye Tarihinden
"DGM'yi Ezdik, Sıra MESS'de"*

ÖNCÜ SAVAŞI VE HALK SAVAŞINDA GERİLLA SAVAŞININ STRATEJİK SORUNLARI	3	<i>Gerilla savaşının değişik sorunlarını, Öncü Savaşı ve Halk Savaşı düzeyinde nasıl ortaya çıktığını ve bunların nasıl bir stratejik sorun haline geldiğini irdeleyen bir yazı.</i>
GERİLLA SAVAŞININ GENEL İLKELERİ CHE GUEVARA	16	<i>8 Ekim 1967'de Bolivya'daki gerilla savaşında yaşamını yitiren Che Guevara'nın gerilla savaşına ilişkin olarak yazmış olduğu yazıdan bir bölüm. (Çeviri Kurtuluş Cephesi tarafından yapılmıştır.)</i>
GERİLLA SAVAŞINDA ATEŞ-KES (BEŞ YIL ÖNCE)	21	<i>PKK'nin 17 Mart 1993'de ilan ettiği "tek taraflı ateş-kes"e ilişkin olarak Kurtuluş Cephesi'nin Mayıs 1993 tarihli 13. sayısında yayınlanan yazı.</i>
GERİLLA SAVAŞINDA ATEŞ-KES (GÜNÜMÜZDE)	25	<i>PKK'nin beş yıl sonra, 1 Eylül 1998 tarihinden geçerli olmak üzere ilan ettiği "tek taraflı ateş-kes" üzerine bir değerlendirme.</i>
THKP-C/HDÖ SAVAŞÇILARI LEVENT TÜMER FARUK AÇIL SERDAR SOYERĞİN ZİYA ERDÖNMEZ	29	<i>Onlar, THKP-C/HDÖ savaşçıları olarak devrimci savaşta düştüler. Anıları, her zaman savaş yolumuzu aydınlatmaya devam edecektir.</i>
SÖZÜN ORTASI (YA DA OLGUCULUK'UN DURUM TAHLİLLERİNİN DİYALEKTİĞİ İLE OLAN UZLAŞMAZ ÇELİŞKİSİ	31	<i>1980 sonrasında ülkemizdeki pasifikasyona paralel olarak gelişen ideolojisizlik ortamında olguculuğun etkileri ve niteliğini irdeleyen bir inceleme yazısı.</i>
ALMANYA'DA GENEL SEÇİM SONUÇLARI	39	<i>27 Eylül 1998 günü yapılan Almanya genel seçimlerinin sonuçları.</i>
TÜRKİYE TARİHİNDEN "DGM'Yİ EZDİK, SIRA MESS'DE"	41	<i>Hİ Kurtuluş tarafından ortaya atılan güncel bir sloganın tarihsel gerekçelendirilmesine ilişkin bir anımsatma.</i>

KURTULUŞ CEPHESİ
SORUMLU (V.i.S.d.P) : **Sezai Görür**

Yazışma Adresi:
Postfach 2501
55514 Bad Kreuznach / Deutschland

İnternet Adresi:
<http://www.kurtuluscephesi.com>
E-Mail Adresi:
kurcephe@kurtuluscephesi.com

Bu sayı *İLKER* Matbaası'nda
basılmıştır.
Baskı Tarihi: 1.10.1998

Ederi: 200.000 TL.
5 DM - 15 FFr.
5 Sfr. - 6 NG

Abone Ederi:
10 Sayı 70 DM
15 Sayı 100 DM

Öncü Savaşı ve Halk Savaşında Gerilla Savaşının Stratejik Sorunları

Herşeyden önce, gerilla savaşı, diğer savaş biçimleri gibi (hareketli savaş, mevzii savaş, barikat savaşı vb.) bir savaş biçimidir. Yani **askeri savaşı** sürdürmenin bir biçimidir. Bu niteliği ile gerilla savaşı, savaşın amacına ulaşmanın araçlarından birisidir. Böylece, gerilla savaşının stratejik ve taktik sorunları, herşeyden önce, **savaşın amacına** göre biçimlenir.

Ancak, "savaş, politikanın başka araçlarla bir devamıdır", öyle ise, "savaşın amacı politik niteliktedir", dolayısıyla gerilla savaşının stratejik ve taktik sorunları da "bu politik niteliğe göre biçimlenir" tek başına eksiktir, ve eksik olduğu için de yanlışır.

Savaş, yani askeri savaş, politik amaçların bir aracı olması yanında, kendi başına ele alındığında, politik amaca ulaşmak için kullanılan bir araç olarak, kendine özgü amaçları vardır. Bu amaçlar, savaşın, yani askeri savaşın amaçları olarak ortaya çıkar.

Clausewitz, savaşın amacını şöyle ortaya koymaktadır:

"Savaş, düşmanı irademizi yerine getirmeye zorlayan bir şiddet eylemidir... Her şey her zaman için tek bir amaca, yani düşmanı yenmek, onu silahsızlandırmak amacına yönelecektir... Bu nedenle, düşmanın askeri güçlerinin imha edilmesi gerekir; yani onları, savaşı sürdürmeye mecalleri kalmayacak bir hale getirmek gerekir." ()*

Savaşa başvurmaktan beklenen amaç, yani politik amaç, düşman güçlerinin imha edilmesi eyleminin sınırlarını belirleyen temel niteliktir. Clausewitz'in belirttiği gibi, savaşın, askeri savaşın amacı olarak ortaya çıkan düşman güçlerinin imhası eylemi, düşmanı sa-

vaşı sürdürmeye güçleri yetmeyecek bir hale getirmeye sınırlanır. Bu bağlamda, savaşın politik amacının boyutları, imha edilecek düşman güçlerinin düzeyini belirler. Bir başka deyişle, **sınırlı** politik amaçlar, **sınırlı** sayıdaki düşman gücünün imha edilmesiyle ulaşılabilir amaçlar olarak karşımıza çıkar.

Devletler arası savaşlarda sıkça görüleceği gibi, ortaya çıkan savaş durumlarında, kimi zaman çok küçük bir kaç askeri harekât, politik amacın gerçekleştirilmesi için yeterli olabilmektedir. Örneğin, geçmiş dönemlerde İngiliz donanmasının belirli ülkelerin karasularına gönderilmesi ve donanmanın toplanması tehdidiyle "baş" yapılması gibi. Arjantin ile İngiltere arasında başlayan Falkland (Marvinas) Adaları üzerindeki çatışma, sınırlı politik amaçlara bir başka örnektir.

Böyle durumlarda, savaş, devletlerin tüm silahlı güçleriyle savaşa girdikleri ve sonuç olarak taraflardan birinin silahlı güçlerinin imhasıyla sonuçlanan bir noktaya gelmeden sona erer. Bu durum, savaşta, başarının, zafirin olanaklı bulunmaması ya da bu zafer için ödenmesi gereken bedelin pahalı olması durumuyla bağlantılıdır. Böyle durumlarda, savaş eylemi, sınırlı hedefler içinde ve sınırlı bir süreyi kapsar. Dolayısıyla, düşman güçlerinin imha edilmesi amacı, sınırlı bir yere ve değere sahiptir. Bu yer, düşmanın ulaşmak istediği politik amaç ile savaşın gerektirdiği bedel arasındaki denge tarafından belirlenir.

Öyle durumlar ortaya çıkabilir ki, savaşın taraflardan birisi için, savaşı sürdürmek, çok daha büyük bedellerin ödenmesine neden olabilecektir ve böylece, mevcut savaşın amacının ötesinde sonuçlar ortaya çıkabilecektir. Devletler arası savaşlarda sıkça çıkan bu durum, savaşın devletlerin, bizzat bu savaş için-

(*) Clausewitz: *Savaş Üzerine*, s: 67-68

de kendi güçlerini tüketmeleri sonucu, savaş dışındaki güçlerin kendi üzerlerinde egemenlik kurmaları için uygun bir ortam yaratır. Böyle durumlarda, savaşan taraflar ya da taraflardan birisi, mevcut savaşın politik amacını kabul etmek zorunda kalarak “barış” yapılabilir. Osmanlı İmparatorluğunun son dönemlerindeki ikili ya da üçlü savaşlar (Balkan Savaşı gibi) bu tür durumlar için örnek olarak gösterilebilir. Aynı şekilde, 1919-1922 yılları arasında süren Anadolu kurtuluş savaşında, Ankara hükümeti ile değişik emperyalist ülkeler arasında yapılan “barış” anlaşmaları, sınırlı politik amaçlara ulaşmak için sınırlı askeri harekâtlar düzenlemeye yönelik örnekler içermektedir.

Örneğin, 20 Ekim 1921 tarihinde Ankara hükümetinin Fransız emperyalistleri ile yaptığı “barış” anlaşması, Fransız işgal bölgelerindeki sınırlı askeri harekâtlar ve silahlı direnişlerle sağlanmıştır. Bu süreçte gerçekleştirilen en önemli askeri harekât, Pozantı Fransız garnizonunun kuşatılması olmuştur. Fransızların bu kuşatmayı kırabilmek için yolladığı birlikler Gülek boğazında durdurulmuştur. (*) Bunun üzerine Fransa, Ankara hükümetine 20 günlük bir ateş-kes önermiş ve bu kabul edilmiştir. Daha sonraki aylarda Fransız ordusunun karşı harekâtları başarılı olamayınca, “barış” anlaşması yapılmış ve Fransızlar, Adana ve Antep bölgesini tek etmişlerdir.

Anadolu savaşında ortaya çıkan bu “barış” durumu, askeri savaşta düşman güçlerinin imha edilmesiyle değil, tümüyle Fransız emperyalizminin I. yeniden paylaşım savaşından yeni çıkmış bir güç olarak, sömürgelerde meydana gelebilecek olası bir ayaklanmaya karşı bölgedeki (özellikle Suriye’deki) güçlerini koruma amacından doğmuştur. Bir başka deyişle, Fransız emperyalizmi, Adana ve Antep bölgesinde sürdürecekleri savaşta, gerek zaferi olası görmediklerinden, gerekse ödeyecekleri bedel (Suriye’nin yitirilmesi) kendilerine pahalıya malolacağından “barış” yapmak durumunda kalmışlardır.

(*) Kilikya (Adana) bölgesindeki çarpışmalar ve Pozantı Fransız garnizonunun kuşatılması harekâtı, savaş gerçeğini gösteren küçük bir örnek oluşturur. 1920 Mart ortalarında Kuvayı Milliye güçlerinin başına “sivil” olarak Saim Bey, Tufan Bey gibi subayların getirilmesiyle birlikte, ilk harekât Kozan ve Saimbeyli’nin kuşatılmasıyla başlamıştır. 28 Mart 1920’de Karaisalı ve Sofulu Fransız ileri karakolları ele geçirilmiştir. 1 Nisan 1920’de Gülek boğazındaki Fransız karakolu ve aynı hafta içinde Adana-Mersin demiryolu üzerindeki Hacıkın karakolu, Durak tren istasyonu ele geçirilmiş ve Pozantı’daki Fransız garnizonunun kuşatılması başlatılmıştır.

Benzer bir durum, 1871 Paris Komününün kuruluşunda da ortaya çıkmıştır.

19 Temmuz 1870’de başlayan Fransa-Prusya savaşı, 2 Eylül 1870’de Fransız ordusunun yenilmesiyle sonuçlanmış ve İmparator Napoléon III ve komutanları teslim olmuştur. Ancak imparatorun tutsak düşmesiyle birlikte 4 Eylül 1870’de Fransa’da cumhuriyet ilan edilmiş ve Ulusal Savunma Hükümeti kurulmuştur. Bunun üzerine Prusya (Almanya) Fransa’ya “barış” anlaşması imzalamamıştır.

18 Mart 1871’de Paris proletaryasının ayaklanmasıyla Paris Komününün kurulmasının ertesi günü, Bismarck, Fransız imparatorunu serbest bırakmıştır. Versaillesci Ulusal Savunma Hükümeti, Paris Komünü yokedebilmek için Bismarck’la görüşmeye tam yetkili bir temsilciler heyeti göndermiş ve “barış” anlaşması karşılığı olarak Paris Komününe karşı kullanılmak üzere Almanya’da tutsak olan Fransız askerlerinin serbest bırakılmasını önermişlerdir.

Bundan sonraki gelişmeleri Marks şöyle anlatıyor:

“Bu yetkin tam yetkili temsilciler çifti Frankfurt’a varır varmaz, kaba Bismarck onları hemen şu buyurucu seçenek ile karşıladı: ‘Ya imparatorluğun yeniden kurulması, ya da benim barış koşullarımın koşulsuz kabulü!’ Bu koşullar, savaş zarar ödentilerinin ödemesi vadelerinin bir kısaltılmasını, ve Bismarck kendini Fransa’da işlerin gidişinden hoşnut sayıncaya değin, Paris istihkâmlarının Prusya birlikleri tarafından sürekli işgalini içeriyorlardı; böylece Prusya, Fransa’nın iç işlerinde yüce hakem olarak tanınmış bulunuyordu! Buna karşılık, Paris’in yokedilmesi için, tutsak bonapartçı orduyu özgür bırakmayı ve imparator Wilhelm’in ordularının doğrudan yardımını öneriyordu. Zarar ödentisinin ilk taksidinin ödenmesini Paris’in ‘yatıştırılması’na bağlayarak, iyi niyetinin güvencesini de veriyordu. Thiers ve tam yetkili temsilcileri, böyle bir yemi elbette açgözlülük ile yuttular. Barış antlaşmasını 10 Mayıs günü imzaladılar, ve 18 Mayıs günü antlaşmayı Versailles Meclisine onaylattılar.” (**)

Ve Fransız savaş tutsaklarının Paris’e gelişinden bir süre sonra, 28 Mayıs 1871’de Paris Komünü yenildi.

(**) Marks: *Fransa’da İç Savaş*, Marx-Engels, Seçme Yapıtlar, Cilt: II, s: 281

Paris Komününün de açık biçimde gösterdiği gibi, savaşan taraflardan birisi, kendisini bekleyen **daha büyük bir tehlike** karşısında, “barış” yapmak zorunda kalabilmekte, dolayısıyla savaş sona ermektedir. Böylece, savaşta imha amacı sınırlı bir yere sahip olmaktadır.

“Düşman güçlerine karşı yöneltilen saldırı, niyetimiz bu güçleri tümünden imha edinceye kadar ilk darbemizi bir dizi başka darbelerle izlemek mi, yoksa düşmanın kendine güvenini sarsmak ve üstünlüğümüzü ona kabul ettirerek geleceğinden endişe duymasını sağlamak mı olduğuna göre, değişik şekiller alacaktır. Eğer niyetimiz bu ikincisi ise, silahlı kuvvetlerinin imhasına biçeceğimiz paha bu ihtiyacın sınırlarını aşmayacaktır. Aynı şekilde, düşmanın bozguna uğratılmasını hedef almadığı takdirde, eyaletlerin fethi de çok başka bir biçim alacaktır. Eğer istediğimiz bu bozgunu sağlamaksa, en etkin eylem düşman kaynaklarının imhası olacak ve eyaletlerinin fethi bunun sadece bir sonucu olmak niteliğini taşıyacaktır. Düşman kuvvetleri bozguna uğratılmadıkça eyaletlerinin fethi hiç bir işe yaramayacak, hatta zararlı olacaktır. Buna karşılık, düşman kuvvetlerini yenilgiye uğratmak istemediğimiz, ve düşmanın da kaderi tayin edecek kanlı bir savaşı istemek şöyle dursun, tersine bundan çekindiğine inandığımız takdirde, savunması zayıf ya da hiç savunmasız bir eyaleti ele geçirmek tek başına bir avantaj teşkil edecek, savaşın genel sonucu bakımından düşmanda kuşkular yarattığı ölçüde barışa doğru daha kısa bir yol sayılabilecektir.” ()*

Devrimci savaşlar, içerdiği kesin politik amaç tarafından belirlendiğinden, düşman güçlerinin imha edilmesi amacı, tarihte görülen tüm savaşlardan farklı bir durum yaratır. İster ulusal kurtuluş savaşı olsun, ister halk kurtuluş savaşı olsun, belirli bir ülke sınırları içerisinde taraflardan birisinin mutlak egemenliği ile sonuçlanmak durumunda olduğu için, düşman güçlerinin imhası, tüm savaşlardan çok daha öndedir. Devrimci savaşlarda zafer, düşman güçlerinin tümüyle ortadan kaldırılmasıyla gerçekleşeceği için, imha savaşı birincil dereceden rol oynar. Bu açıdan, imha savaşı, sadece karşı-devrimci güçlerin imhası olarak değil, aynı zamanda devrimci güçle-

rin karşı-devrim tarafından topyekün imhası olarak da karşımıza çıkar. Devrimci savaşların bu niteliği, onun sınıfsal niteliği ve politik iktidarın ele geçirilmesi amacıyla çakışır.

“Her devrimin temel meselesi iktidar meselesidir ve her savaşın temel meselesi de düşman silahlı kuvvetlerinin yok edilmesi meselesidir. Savaşımız devrimci bir savaştır ve iktidarın ele geçirilmesi için mücadele biçimi olarak devrimci savaştan yararlanıyoruz. Bu savaş, düşman silahlı kuvvetlerinin yok edilmesi, düşman iktidarının parçalanması ve halk iktidarının kurulması sorununu çözümlenmeyi amaçlar. Halk savaşımızda, iktidarın ele geçirilmesi açısından kitlesel ayaklanmalarla, düşman ordularını yoketmeyi amaçlayan halk silahlı kuvvetlerinin savaşçı eylemini düzenliyoruz. Farklı somut şartlarda, düşman iktidarının parçalanması ve çeşitli kademelerde halk iktidarının kurulması düşmana saldırmak ve onu yoketmek için yeni olanaklar yaratılmasını amaçlar. Diğer yandan, iktidarı ele geçirmek, yeni güçler ve üsler yaratmak açısından ayaklanan kitleleri desteklemek için düşmanı yoketmek zorunludur.” (**)

Bugüne kadarki tüm devrimci mücadelelerin tarihinin açık biçimde gösterdiği gibi, hiçbir egemen sınıf, kendi egemenliğinden kendiliğinden vazgeçmemiştir. 1789 Fransız Devriminin gösterdiği gibi, devrim, kimi durumlarda egemen sınıfların salt askeri güçlerinin değil, aynı zamanda bizzat kendilerinin topyekün imha edilmesiyle sonuçlanmak durumundadır. 1789 Fransız Devrimindeki “terör dönemi” olarak adlandırılan dönemde “giyotin”le feodal aristokrasinin idam edilmesi, devrimci savaşın şiddetinin boyutları açısından tipik bir örnektir. Daha sonraki tarihlerde, burjuvazinin proletaryanın devrimci mücadelesi karşısında ortaya koyduğu sınırsız şiddet ve katliam örnekleri, devrimci savaşlarda imha eylemlerinin ne denli kaçınılmaz olduğunu açık biçimde ortaya koymuştur.

Bu nedenlerden dolayı, devrimci savaşta, **düşman güçlerinin imhası**, yani imha savaşı, tüm savaşlardan çok daha kapsamlı ve mutlaklıdır. Devrimci savaşın zaferi, ülke sınırları içindeki tüm düşman silahlı güçlerinin imha edilmesi ve silahsızlandırılması (teslim alınması) ile olanaklıdır. Bunun dışındaki hiçbir sonuç, devrimin zaferini sağlayamayacaktır ve

(*) Clausewitz: *Savaş Üzerine*, s: 71-72

(**) Giap: *Vietnam Ulusal Kurtuluş Savaşı*, s: 34-39

her sonuç, görüntüsel ve geçici durumlar olarak ortaya çıkacaktır.

Devrimci politik amaçların niteliğinden kaynaklanan bu durum, kaçınılmaz olarak, devrimci savaşın “sınırlı” ya da “sınırlandırılmış” bir politik amaç için kullanılmasını olanaksızlaştırır. Bunun tersi her düşünce ve pratik, kaçınılmaz olarak devrimci savaşı yozlaştırır ve bozar. Bu durumda ise, devrimci savaşın zaferinden söz edilemez. Dünya devrimci pratiğinde ortaya çıkan “uzlaşmacılık”, devrim saflarında ortaya çıkan yozlaşmanın ve bozulmanın bir ürünü olmuştur.

Mao Zedung, devrimci savaşta kesin bir biçimde ortaya çıkan savaşın bu amacını, “kendini koruma ve düşmanı imha etmek” olarak ortaya koyar. Ve tüm savaş strateji ve taktikleri, bu amaca ulaşmak için planlanır ve tüm savaş biçimleri bu amaca ulaşmak için kullanılır.

İşte gerilla savaşının, devrimci savaşta ortaya çıkardığı strateji sorunları, savaşın (askeri savaşın) bu amacıyla bağlantılıdır.

Gerek I. ve II. bunalım döneminin ulusal kurtuluş savaşlarında, gerekse III. bunalım döneminin halk kurtuluş savaşlarında, politik amaç, emperyalizm ve yerli işbirlikçilerinin yenilgiye uğratılması ve iktidarın ele geçirilmesidir. Bu politik amaca ulaşmak için, silahlı emperyalizme ve yerli işbirlikçilerine karşı silahlı bir savaş yürütülmek zorundadır. Silahlı karşı-devrim, ancak silahlı bir devrim tarafından yenilgiye uğratılabilir. Bunun için, halkın silahlandırılması, yani halk ordusunun kurulması şarttır. Ve ancak bu halk ordusu aracılığıyla ve halk ordusunun savaşıyla, emperyalist ordular yenilgiye uğratılabilir. İşte Mao Zedung’un formüle ettiği Halk Savaşı teorisi, bu savaşın teorisidir.

Halk savaşı, **maddi ve teknik olarak güçlü bir düşmana karşı, mutlak politik ve moral üstünlüğe** sahip olan halkların savaşıdır. Bu nedenden dolayı, Halk Savaşı, maddi ve teknik olarak güçlü düşmanı yenmenin askeri sanatıdır. Düşmanın maddi üstünlüğü, onun ekonomik ve askeri güçlerinin üstünlüğü olarak ortaya çıkar. Düşmanın askeri güçleri ise, **askerlerden, savaş araçlarından ve askeri üslerinden** (garnizonlar, karargâhlar, karakollar, kışlalar vb.) oluşur. Düşmanın maddi üstünlüğünün alt edilebilmesi iki yönlü bir eylemi gerektirir: Düşman güçlerini yıpratarak zayıflatmak ve kendi güçlerimizi geliştirmek. Kendi güçlerini geliştiren devrim güçleri, düşmanı yıpratarak zayıflatır ve aradaki güç dengesini devrim lehine çevirir. Bu andan itibaren, maddi olarak güçlü devrim güçleri, düş-

manı karşı-saldırı ile yenilgiye uğratır.

İşte Halk Savaşının askeri sanatı, bu sürecin askeri savaş çizgisidir. Mao’nun açık biçimde belirttiği ve Çin, Vietnam ve diğer devrimci savaşlarla tanıtıldığı gibi, bu savaş **uzun** bir savaştır; dolayısıyla tüm strateji ve taktikler savaşın uzunluğuna göre belirlenir. Daha tam deyişle, Halk Savaşı, devrimci güçlerin, düşmanın maddi ve teknik üstünlüğünü hesaba katarak, savaşı **bilinçli** olarak uzatmalarının savaşıdır. Uzatılmış savaş olarak Halk Savaşı çizgisi, stratejik düzeyde, her türlü çabuk sonuçlu savaş anlayışını dışlar. Halk Savaşında, **zaman unsuru, düşman güçlerinin zayıflatılması ve devrim güçlerinin geliştirilmesi için kullanılır**. Bu açıdan, zaman unsuru, yani savaşın bilinçli olarak uzatılması, devrim güçlerinin gelişmesinin temel koşuludur.

Uzatılmış bir savaş (uzun savaş), her koşul altında, savaşan tarafların yıpranmasına ve savaş güçlerinin zayıflamasına yol açar. Bu açıdan, savaşın uzatılmışlığı, savaşan tüm güçler üzerinde **benzer** etkide bulunur. Bir başka deyişle, uzatılmış savaş, Halk Savaşı olarak **kendiliğinden** tek yönlü sonuçlar ortaya çıkarmaz. Genel kural olarak, uzatılmış bir savaşta, maddi güçleri daha fazla olan taraf daha az yıpranır. Bu yüzden, Halk Savaşında, düşman güçlerinin **salt savaşın uzatılmasıyla** yıpranmasını beklemek, maddi olarak daha zayıf durumda olan devrim güçlerinin yıpranmasına kapıyı açık bırakmak anlamına gelir. Bu nedenle, Halk Savaşında, düşman güçlerinin imha edilmesi amacına yönelik askeri harekâtlar ve taktikler uygulanırken, halk güçlerinin gelişmesi için gerekli önlemler alınır. Mao’nun sözünü ettiği “kendini koruma ve düşman güçlerini imha etme” bu çerçevede biçimlenir.

Halk Savaşında (tüm savaşlarda olduğu gibi), “kendini koruma”, askeri harekâtlarda gereksiz insan ve malzeme kayıplarının önüne geçilmesidir. “Kendini koruma”, bu yönüyle, askeri harekâtlarda ve taktiklerde “macercılık”tan uzak kalınmasını, taktik planda başarının kesin olmadığı durumlarda muharebeye girmekten kaçınılmasını vb.ni içerir. Halk Savaşındaki tüm askeri harekâtlar ve taktikler, bu durumu gözetererek planlanır ve gerçekleştirilir. Ancak bu, **düşmanla çatışmaktan uzak durulması** demek değildir. Amiyane bilgi ya da savaş gerçeğinden uzak hayalcilik ve kendini beğenmişlik, bu ilkeyi bozar ve yozlaştırır. “Kendini koruma” ile “düşman güçlerini imha etme” arasındaki diyalektik ilişkiyi kavramayan bu ilkel ve şekilci bakış açıları, düşmanla

çatışmaktan uzak durarak **salt varolmayı, elde belli bir silahlı güç bulundurmaya** bir amaç haline getirir. Bu bakış açısı, zaman unsurunun tek yönlü gelişiğine ve ara sıra gerçekleştirilecek askeri harekâtlarla düşmanın yıpranıp zayıflayacağına umut bağlar. Dolayısıyla “düşman güçlerinin imha edilmesi” için gerekli harekâtlardan uzak kalır. Onun için tek şey önemlidir: Elde belli bir silahlı gücün bulunması. Ve bu bakış açısı, elinde bulunan silahlı güç aracılığıyla, belirli bir bölgedeki üstünlüğünü sürdürmeyi amaçlar. Sonuç ise, düşman tarafından tecrit edilmiş ve kendi içinde yozlaşmaya başlamış bir silahlı güçtür. Emperyalizmin I. ve II. bunalım dönemlerinde sömürge, yarı-sömürge ve yarı-feodal ülkelerde, merkezi otoritenin güçlü olmaması nedeniyle böyle bir silahlı güç görece uzun süre varlığını sürdürebilmişse de, sonal olarak savaşın zaferle sonuçlanmasını sağlayamamıştır. Kolombiya’da ortaya çıktığı gibi, Amazon ormanlarının içine çekilen Kızıl Siyasi İktidarın parçalanmış silahlı güçleri, zaman içinde yozlaşmış ve çeteleşmişler ve uzun dönemde kokain tüccarlarının silahlı korumaları haline gelmişlerdir.

Halk Savaşında kendi gücümüzü korurken, aynı zamanda ve birlikte, düşman güçlerinin imha edilmesi şarttır. Ve bütün sorun, bu iki amacın gerçekleşmesi için uygun bir savaş biçiminin yürütülmesi ve sürdürülmesidir. İşte bu savaş biçimi, Halk Savaşının ilk aşamasında **gerilla savaşı** olarak ortaya çıkar.

Tüm Halk Savaşları pratiğinin açık biçimde tanıtladığı gibi, maddi ve teknik olarak güçlü düşmanı kesin yenilgiye uğratabilmek için, düşmandan daha güçlü hale gelmek ve bu güçle nihai darbeyi indirmek gereklidir. Bu ise, düşmanın ordusuna karşı halk ordusunun çıkarılması ve halk ordusunun düşmandan daha güçlü bir hale gelmesi demektir. Bir başka deyişle, Halk Savaşının zaferi, devrimin **düzenli** ordusunun karşı-saldırıyla gerçekleşecektir. Halk Savaşının bu aşamaya ulaşabilmesi için, yani düzenli ordu savaşının temel savaş biçimi haline geldiği evreye ulaşabilmek için uygun savaş biçimleri bulunmak ve yürütülmek zorundadır. İşte **gerilla savaşı**, bu amaca ulaşmanın bir aracı olarak ortaya çıkar.

“... savaşın aslı ya da amacı, kendini korumak, düşmanı imha etmektir. Bu amaca ulaşmak için, hareketli, mevzii ve gerilla savaşı gibi üç tip savaş bulunduğu ve bunların etkinlik dereceleri de farklı olduğu için, yıprat-

ma savaşı ile imha savaşı arasında da fark büyüktür.

Önce de belirttiğimiz gibi, savaşın aslı ya da amacı, düşmana karşı verilen bu savaş hem yıpratma ve hem de imha savaşıdır. Bu neden böyledir? Çünkü düşman, gücünden sonuna kadar yararlanıyor ve stratejik üstünlüğü ve stratejik inisiyatifi elinde bulunduruyor. Bu yüzden, biz, imha seferleri ve muharebeleri vermedikçe, onun gücünü hızla azaltamayız; üstünlüğünü ve inisiyatifini kıramayız. Bizim, hala zaaflarımız var ve stratejik aşağı durumdan ve edilginlikten hala kurtulamadık. Bu sebeple, imha seferleri ve muharebeleri vermedikçe, iç ve uluslararası durumumuzu düzeltmek ve elverişsiz durumumuzu değiştirmek için zaman kazanamayız. İmha seferleri, stratejik yıpratma hedefine ulaşmanın bir yoludur. Bu bakımdan, imha savaşı yıpratma savaşıdır. Çin, imha yoluyla yıpratma yöntemi kullanarak uzatmalı bir savaş verebilir.

Ancak stratejik yıpratma amacına, yıpratma seferleriyle de ulaşılabilir. Genellikle, hareketli savaş imha; mevzii savaş yıpratma; gerilla savaşı ise bu iki görevi de aynı zamanda yerine getirir. Bu üç savaş çeşidi, böylece, birbirinden ayrılmış olur. Bu yönden, imha savaşı, yıpratma savaşından farklıdır. Yıpratma seferleri, uzatmalı savaşta ikinci derecededir, ama gereklidir.

Teorik bakımdan ve Çin’in gereksinimleri yönünden düşmanın kuvvetlerini geniş ölçüde tüketme stratejik hedefine ulaşmak için, Çin savunma aşaması önce hareketli savaşı ve kısmen de gerilla savaşını ve imha işini yerine getirmekle kalmamalı, ama (kendisi de ikincil savaş şekli olmakla beraber) mevzii savaş ve kısmen de gerilla savaşıyla yıpratma görevini de yerine getirmelidir. Durgunluk (denge) aşamasında ise, düşman kuvvetlerini daha da geniş ölçüde tüketmek için gerilla savaşıyla ve hareketli savaşlarla imha ve yıpratma işini sürdürmeliyiz. Bütün bunların amacı savaşı uzatmak, kuvvetler dengesini yavaş yavaş değiştirmek, karşı-saldırı için gerekli koşulları hazırlamaktır. Stratejik karşı-saldırı sırasında ise, imha yoluyla yıpratma yöntemini kullanmayı sürdürerek, düşmanı ülkeden sürüp atmanın koşulları

yerine getirilecektir.” ()*

İşte bu nedenlerden dolayı, **gerilla savaşı**, Halk Savaşında (uzatmalı savaşta), ilk dönemde düşman güçlerini zayıflatmanın (imha ve yıpratma eylemleri ile) temel biçimi olarak ortaya çıkar.

Halk Savaşında temel savaş biçimi olarak belirli bir süre yürütülen gerilla savaşı, amiyane bilgi sahiplerinin sandığının aksine, salt “vur-kaç” tekil eylemlerinden oluşmaz. Gerilla savaşı, bütünsel stratejinin bir parçası olarak, stratejik yıpratma amacına ulaşmak için yürütülür. Bu nedenle, kendi içinde değişik ve stratejik plan çerçevesinde bir dizi harekâtı içerir. Belirli bir stratejik plan çerçevesinde gerçekleştirilmeyen tekil gerilla eylemleri, kendi içinde “başarı” oluştursa da, stratejik amaç (yıpratma amacı, yani maddi olarak güçlü düşmanın zayıflatılması amacı) ulaşılmasını sağlayamaz. İşte Halk Savaşında gerilla savaşının **stratejik sorunları**, bu çerçeve içinde ortaya çıkar.

“... bizim Japonlara karşı verdiğimiz gerilla savaşı, aslında küçük ölçüde değil, büyük ölçüde bir savaştır. Stratejik savunma, stratejik saldırı vb. gibi bir dizi sorunun ortaya çıkmasının nedeni de budur. Savaşın uzatmalı olması ve insafsız bir hal alması, gerilla savaşının birçok olağanüstü görevler yüklenmesini kaçınılmaz hale getirmiştir. Üs bölgeleri, gerilla savaşının hareketli bir savaş biçiminde gelişmesi vb. gibi problemler ortaya çıkmıştır. Bütün bu gerekçelerden ötürü, Japonlara karşı Çin'in giriştiği gerilla savaşı, taktiğin sınırlarını aşarak stratejinin kapısını zorlamaya başlamıştır; bu savaş, artık, strateji açısından bir incelemeyi gerektirmektedir.” (**)

Mao, bu stratejik bakış açısıyla gerilla savaşının stratejik sorunlarını şöyle özetler:

- 1- Savunma içinde saldırıyı yönetirken, inisiyatifin, esnekliğin ve planlamanın; uzatmalı savaşta çabuk sonuçlu muharebelerin, ve iç cephe harekâtında dış cephe harekâtının kullanılması;
 - 2- Düzenli savaşla koordinasyon;
 - 3- Üs bölgelerinin kurulması;
 - 4- Stratejik savunma ve stratejik saldırı;
 - 5- Gerilla savaşının hareketli savaş haline gelişmesi; ve
 - 6- Doğru bir komuta ilişkisi.
- Halk Savaşında yürütülen gerilla savaşı,

böylesine stratejik nitelikte bir savaş biçimi olarak ortaya çıkar. Bu savaş biçiminin amacı, düşmanın güçlerini imha ederek ve yıpratarak zayıflatmaktır. Amiyane askeri bilgiye sahip olanlar için söylersek, Halk Savaşında gerilla savaşı, bir yandan düşman askeri güçlerine karşı yok etmek için saldırılar yöneltirken, diğer yandan onu taciz edici ve belirli bir mevzide sürekli kalmaya zorlayıcı eylemler düzenler. Düşman güçlerinin imha edilmesi, stratejik düzeyde düşmanın zayıflatılmasını getirirken, taktik planda gerilla güçlerinin arazi üzerindeki etkinliğini artırır ve genişletir. Düşmanın gerillanın yıpratma eylemleriyle yüz yüze bırakılması ise, onun belirli merkezlerde toplanmasını sağlayarak, aynı sonucu yaratır.

Gerilla savaşının bu temelde sürdürülmesine paralel olarak, gerillanın etkinlik alanının artması ve genişlemesi, gerilla bölgelerinin ve giderek gerilla üs bölgelerinin ortaya çıkmasını sağlar. Gerilla üs bölgeleri, düzenli ordunun hareketleriyle birlikte, giderek kurtarılmış bölgeler haline getirilir ve devrim güçlerinin iktidarı parça parça almaları olanaklı hale gelir.

Halk Savaşında sürdürülen gerilla savaşının en temel sorunlarından birisi böylece ortaya çıkar: **gerilla bölgeleri** ve **gerilla üsleri**.

“Öyleyse, bu gerilla üs bölgeleri nedir? Bunlar, gerilla kuvvetlerinin stratejik görevlerini yerine getirmede, kendilerini koruma ve genişletmede, düşmanı imha ve ülkeden sürüp çıkartma amaçlarına ulaşmada dayandıkları stratejik üslerdir. Bu stratejik üsler olmaksızın, stratejik görevlerimizi yerine getirmede ya da savaşın amacına ulaşmada güvenebileceğimiz hiç bir şey yok demektir.” (***)

Amiyane askeri bilgi sahiplerinin sandığı gibi, gerilla bölgeleri ve gerilla üsleri, “gerillaların dolaştığı ve konakladığı” yerler değildir. Bir başka deyişle, gerilla savaşı, Mao'nun sözleriyle, “avare dolaşan asi” tipinde bir savaş biçimi değildir. Dolayısıyla, gerilla üsleri olmaksızın stratejik görevlerini yerine getiremez. Mao, gerilla üs bölgelerinin kurulmasını şöyle ortaya koyar:

“Gerilla savaşı başladığı sırada, gerillalar bu yerleri bütünüyle işgal edemediler, yalnızca sık sık baskınlar yapabildiler. Buralar, gerillalar oradayken onların, gerillalar gidince de kukla yönetimin söz geçirdiği bölgelerdi; bun-

(*) Mao Zedung: *Askeri Yazılar*, s: 310

(**) Mao Zedung: *Askeri Yazılar*, s: 185-186

(***) Mao Zedung: *Askeri Yazılar*, s: 203

dan dolayı, buralara gerilla üsleri değil, gerilla bölgeleri demek daha doğrudur. Bu gibi gerilla bölgeleri, gerilla savaşına özgü bazı dönemlerden geçtikten sonra üs bölgeleri halini alacaklardır. Yani, çok sayıda düşman birlikleri burada **imha edildiği** ya da **yenildiği**, **kukla yönetim** yok edildiği, **halk yığınları harekete geçirildiği**, Japonlara karşı **kitle örgütleri kurulduğu**, yerel **silahlı halk kuvvetleri geliştirildiği** ve Japonlara karşı olan bir **politik iktidar kurulduğu** zaman, buralar üs bölgeleri olacaktır. Üs bölgelerimizin büyümesi ile, kurulmuş olan üslere bu gibi bölgelerin katılmasını kastediyoruz.” (*) (abc)

Sözün özü, Halk Savaşında yürütülen gerilla savaşı, gerilla bölgelerinden gerilla üs bölgelerine ve gerilla üs bölgelerinden kurtarılmış bölgelere doğru gelişen bir sürecin savaş biçimidir. Doğal olarak böyle bir savaş biçimi, salt gerillaların belirli bir bölgede bulunmaları ve zaman zaman eylemler yapmaları olarak tanımlanamaz ve bu şekilde asla stratejik amaca ulaşamaz.

Vietnam Halk Savaşından bir kaç örnek vererek konuyu somutlayabiliriz.

1960 yılında Güney Vietnam’da başlatılan gerilla savaşının ilk büyük saldırısı 31 Ekim 1964’de gerçekleştirilmiştir. Gerillalar, bu tarihte, Amerikan B-57 bombardıman uçaklarının konuşlandığı Bien Hoa hava üssüne saldırmışlardır. Tüm saldırı 15 dakika sürmüş ve Amerikan resmi açıklamalarına göre 20’si B-57 bombardıman uçağı olmak üzere 27 savaş uçağı imha edilmiştir. (Vietnam Ulusal Kurtuluş Cephesi açıklamasına göre ise, 21 B-57 bombardıman uçağı, 11 Skyraider avcı uçağı, 1 U-2 casus uçağı ve 3 helikopter imha edilmiştir.) Bu saldırı, “askerlik tarihinin kaydettiği en büyük ‘hava saldırısı’” olarak ifade edilmektedir.

1968 yılında gerçekleştirilen ünlü Tet saldırısında kısa bir süre önce yapılan Amerikan resmi açıklamalarına göre, “düşmanca olmayan hareketler” yüzünden 877 Amerikan uçağı ile 777 helikopter Güney Vietnam’da kaybedilmiştir. Bunlar, Amerikan sözcüsünün açıkladığı “komünist saldırılar sonucu yerde yok edilen uçak ve helikopterleri de içeren” sayılardır. Aynı açıklamada, Vietnam Ulusal Kurtuluş Cephesi’nin 222 uçak ve 465 helikopter düşürdüğü resmen açıklanmıştır.

30-31 Ocak 1968 tarihinde gerçekleştirilen

Tet saldırısı, 950 kilometrelik bir cephe hattı boyunca gerçekleştirilmiştir. Bu saldırıda, bölgedeki 140 kentin büyük bir bölümü ele geçirilmiştir. Bunlar arasında, Güney Vietnam’ın 40 il merkezinden 37’si ve yüz kadar bölge merkezi bulunmaktadır. Saldırı hedefleri arasında, Saygon ordusunun 4 ayrı bölge karargâhının hepsi, 11 tümen karargâhının 8’i, 15 alay karargâhı ve iki Amerikan karargâhı bulunmaktadır. Saygon şehir merkezinde saldırıya geçilen 18 önemli hedef arasında ise, ABD büyükelçiliği, ABD-Saygon Silahlı Kuvvetler Komutanlığı karargâhı, Güney Vietnam Deniz Kuvvetleri Komutanlığı ve Saygon radyo istasyonu bulunuyordu. Güney Vietnam’daki 14 ana hava üssünün 11’inin içinde bulunduğu 30 havaalanına saldırılmış ve 1500 uçak ve helikopter imha edilmiştir.

Görüldüğü gibi, Vietnam Halk Savaşı, başlangıçtan itibaren düşmanı imha etmeye ve nihayi zaferi kazanmaya yönelik bir saldırı düşüncesiyle sürdürülmüştür.

Burada altı önemle çizilmesi gereken bir nokta ortaya çıkmaktadır: Halk Savaşı, madde ve teknik olarak güçlü emperyalizme ve onun yerli işbirlikçilerine karşı **zafer kazanmanın** savaşıdır. Ve bu savaş, düşmandan politik ve moral üstünlüğün ele geçirildiği koşullarda verilebilir. Böyle bir durumda, Halk Savaşının verilebilmesi için, üç tür silahlı güç (az ya da çok güçlü) bulunması şarttır: Düzenli birlikler, bölgesel birlikler ve yerel gerilla birlikleri. Bu üç tür silahlı güç olmaksızın ve bu üç silahlı gücün karşılıklı eşgüdümü ve harekâtları olmaksızın, Halk Savaşının sürdürülmesi olanaksızdır.

Giap, bu durumu şöyle belirtir:

“Halk savaşı verebilmek için, silahlı kuvvetler; ana kuvvet birlikleri, bölgesel birlikler, milis ve kendini koruma birlikleri şeklinde uygun örgütlenme biçimlerine sahip olmalıdır. Ana kuvvet birlikleri, ülkenin herhangi bir yerinde çarpışmalarda kullanılabilecek olan, hareketli birliklerdir. Bölgesel birlikler, bölgedeki silahlı mücadelenin dayanağını teşkil eder. Milis ve kendini koruma birlikleri, üretim faaliyetine devam eden ve üslerdeki halk iktidarının temel cihazı olan, halkın yaygın yarı-silahlı kuvvetidir.” (**)

Giap, Vietnam Halk Savaşı pratiğinde savaş yönetme tarzlarının temel kurallarını şöyle özetler:

1) Bütün alanlarda bütün halkın savaşını

(*) Mao Zedung: *Askeri Yazılar*, s: 207

(**) Giap: *Halk Savaşının Askeri Sanatı*, s: 179-180

yürütmek, silahlı kuvvetlerle siyasi kuvvetleri, silahlı mücadeleyle siyasi mücadeleyi, silahlı ayaklanmayla devrimci savaşı birleştirmek.

2) Kırsal bölgelere yerleşmek, Halk Savaşını kırsal ve kentsel bölgelerde aynı zamanda sürdürmek, üç stratejik bölgede, yani dağlarda, ovalarda ve şehirlerde uygun biçimlerde düşmana karşı saldırıları sıkıca geliştirmek ve düzenlemek.

3) Silahlı ayaklanma ve devrimci savaşta saldırı stratejisi düşüncesine dayanmak.

4) Uzun süreli bir savaş stratejisi uygulamak ve aynı zamanda daha büyük zaferler kazanmak için en uygun anı yaratmaya uğraşmak ve düşmandan hızlı davranmak.

5) Düşman birliklerinin imhası ile halk iktidarının ele geçirilip sürdürülmesini birleştirmek; düşman güçlerini yoketmek, kendi güçlerimizi geliştirmek ve artırmak, savaş içinde kendimizi güçlendirmek.

Gerek Mao, gerekse Giap, Halk Savaşının askeri sanatında “kendi gücünü koruma ve düşmanı imha etme” ilkesinin altını önemle çizerler. Giap, bu gerçeği, “**Saldırı düşüncesi, Vietnam devrimci savaş ve stratejisinin ideolojik temelidir**” diyerek, Halk Savaşının askeri sanatının temel düşüncesini açık biçimde ortaya koyar.

Bu nedenden dolayı, bu koşullar olmaksızın (politik ve moral üstünlük ile üç tür silahlı güç) ve buna uygun bir askeri savaş çizgisi izlenmeksizin, Halk Savaşının verildiğini iddia etmek ve de Halk Savaşına ilişkin taktikleri “uygulamak” sözkonusu olamaz. Ülkemiz somutunda görüldüğü gibi, bu koşulların olmadığı ortamda Halk Savaşı “vermekten” söz edilebilmektedir. Bu iddia sahipleri, kendilerini nasıl tanımlamış olurlarsa olsunlar, sözcüğün tam anlamıyla Halk Savaşıyla uzaktan yakından ilgileri yoktur. Dolayısıyla, bunların ortaya koydukları olumsuzluklar ya da başarısızlıklar, hiçbir biçimde Halk Savaşı çizgisinin “geçersizliği”nin kanıtı olarak gösterilemezler.

Emperyalizmin III. bunalım döneminin ilişki ve çelişkilerinin bir sonucu olarak ortaya çıkan Öncü Savaşını kavrayamayan her türden anlayış, kaçınılmaz olarak Halk Savaşı çizgisini terketmek zorundadır. Geçmiş dönemde TİKKO saflarında ortaya çıkan bölünmeler (ve günümüzde kendilerini MLKP olarak örgütleyenler) ile TDKP'nin evrimi bunu açık biçimde sergilemiştir.

Bir kez daha yinelersek, Halk Savaşı çizgisi, maddi ve teknik olarak güçlü bir düşmana karşı, politik ve moral üstünlüğe sahip zayıf halk güçlerinin savaşı olarak, nesnel ve

öznel koşullara sahiptir. Bu koşullar olmaksızın yürütülen silahlı mücadele, hiçbir biçimde Halk Savaşı olarak değerlendirilemez. Bunun kaçınılmaz sonucu ise, PKK pratiğinde açık bir biçimde görüldüğü gibi, kendi öz gücünün dışındaki güçlere bel bağlamak ve bu güçler aracılığıyla “banş” a ulaşmak şeklindeki teslimiyetçiliktir.

Yine PKK pratiğinin gösterdiği gibi, Halk Savaşı, kişisel ya da öznel bir tercih değildir. Herhangi bir öznel ya da kişisel tercihle, “biz halk savaşı veriyoruz” demekle Halk Savaşı verilemez. Emperyalizmin III. bunalım döneminin ilişki ve çelişkilerini kavramayan ve herşeyi elde belirli sayıda silahlı bir gücün bulunmasından ibaret sanan anlayış, öznel niyeti ne olursa olsun, nesnel olarak bu dönemin ilişki ve çelişkilerinin sınırlamaları içinde kalmak zorundadır.

Emperyalizmin III. bunalım döneminde, gerek emperyalizmin yeni-sömürgecilik yöntemlerinin uygulanması, gerekse bunun sonucu olarak geri-bıraktırlmış ülkelerde merkezi otoritenin güçlendirilmesi nedeniyle, devrim güçlerinin mutlak siyasi üstünlüğü ele geçirmeleri ve buna bağlı olarak Halk Savaşını yürütmeleri, eski dönemlerden daha farklı bir rota izlenilmesini gerektirmektedir.

Devrim güçlerinin politik ve moral üstünlüğü ele geçirebilmeleri için, **yerel düzeyde değil**, ülke çapında halkın tepkileri ile oligarşi arasında kurulmuş olan suni dengenin bozulması şarttır. Suni dengeyi bozma yönündeki savaş, aynı zamanda Halk Savaşının verilebilmesi için gerekli koşulların yaratılması savaşıdır. Bu boyutu ile, Öncü Savaşı, Halk Savaşının verilebilme koşullarını oluşturmak durumundadır. Nesnel olarak suni dengenin bozulması yanında, öznel olarak Halk Savaşının verilebilmesi için gerekli üç tip silahlı güç, Öncü Savaşı süreci içinde oluşturulmak zorundadır. Ve ancak bu koşullar oluşturulduktan sonra, Halk Savaşı çizgisinin askeri strateji ve taktiklerinin yürütülmesinden söz edilebilir. Ve yine Halk Savaşının askeri strateji ve taktikleri yürütüldüğü sürece, Halk Savaşının gelişmesi ve zafere ulaşması kaçınılmaz olur.

Ülkemiz solunda, hemen her dönemde bu gerçekler bir yana itilmiş ve öznel tercihlerle devrim mücadelesi yürütülmeye çalışılmıştır. Özellikle 1984 sonrasında PKK'nin yürüttüğü silahlı mücadele sonrasında, ülkemiz solunda yukarıda ortaya koyduğumuz devrimci saptamalar bir kalemde yok varsayılmıştır. Kimilerine göre, PKK pratiği ile suni denge diye bir olgu kalmamıştır! Dolayısıyla yapılması gereken, belirli sayıda silahlanmış kişile-

rin “dağlara” çıkartılmasından ibarettir! Gerisi bu silahlanmış kişilerin (adı “gerilla” olan silahlanmış kişilerin) gerçekleştirecekleri silahlı eylemlere kalmaktadır!

Ancak, aradan geçen **zaman**, tüm iddiaların aksine, ilk dönemlerde sağlanan gelişmenin duraksadığını ve giderek gerilediğini göstermiştir. 1990'lara yaklaşırken PKK'nin üst üste aldığı “kurtarılmış bölgelerin” yakında oluşturulacağı yönündeki “kararlar”, 1993'de “stratejik denge aşamasındayız” değerlendirmeleri vb. anımsandığında, gelişmenin ne yönde olduğunu ve bundan sonra ne yönde olacağını anlamak fazlaca zor olmayacaktır.

Bu gelişmenin nedeninin, A. Öcalan'ın son yıllar içinde söylediği gibi, “savaşı TC'nin öğrenmesi”yle hiçbir ilişkisi yoktur. PKK pratiğinin tüm gerçekliği, uygun koşullar altında (“elverişli konjonktür”) başlatılan silahlı mücadelenin, Öncü Savaşının **başlangıç** aşamasının sorunlarının görece kolay ve hızla çözülebileceğinden ibarettir. Ama aynı pratiğin gösterdiği diğer gerçek, Öncü Savaşının başlangıç aşamasının sorunlarının çözülmesinin **tek başına** yeterli olmadığı ve bu andan itibaren tüm sorunun Halk Savaşını başlatmanın koşullarını yaratmaya yönelik olarak Öncü Savaşının sürdürülmesi gerektiğidir. Gerilla savaşının stratejik sorunları, bu gerçeği en açık biçimde ortaya koymaktadır ve Öncü Savaşında yürütülen gerilla savaşının stratejik sorunları ile Halk Savaşında yürütülen gerilla savaşının stratejik sorunları arasındaki farklar, doğru bir çizginin izlenilmesi açısından büyük bir öneme sahiptir. Bu iki farklı aşamanın gerilla savaşının stratejik sorunları, birbirine karıştırılmaz.

Halk Savaşında yürütülen gerilla savaşı açısından büyük bir yere sahip olan gerilla üs bölgeleri sorunu (stratejik sorun), gerilla güçlerinin lojistik sorunu olarak ortaya çıkar. Çin ve Vietnam Halk Savaşı pratiğinin gösterdiği gibi, bu sorun, emperyalizmin değişik bunalım dönemlerinde değişik özelliklere sahip bulunmaktadır. Çin gibi yarı-feodal ve eskisömürge bir ülkede gerilla üs bölgeleri ve bu bağlamda lojistik, “kapalı üretim birimleri”nin varlığını esas alırken; Vietnam gibi, Amerikan emperyalizminin doğrudan savaşa girdiği bir ülkede “gizli siyasi ve askeri üsler”e dayanmak durumunda kalmıştır. Merkezi otoritenin güçlü olduğu, haberleşme ve ulaşımın ülkeyi bir ağ gibi sardığı ve emperyalizmin konturgerilla taktiklerinin geliştiği bir evrede, gerilla savaşının bu stratejik sorunu daha farklı çözümlenmek zorundadır. Bu gelişmeleri hesaba katmaksızın, Çin ya da Vietnam Halk Sa-

vaşı pratiğinden alınan örneklerle “gerilla üs bölgeleri” ya da “kurtarılmış bölgeler” yaratmaya çalışmak, güçlerin gereksiz yere tüketilmesine neden olacaktır.

Bu sorunlar, emperyalizmin III. bunalım döneminin ilişki ve çelişkileri içinde Öncü Savaşı anlayışı çerçevesinde çözümlenmek zorundadır. Doğal olarak, Öncü Savaşının belirli bir aşamasından itibaren, gerek suni dengenin bozulmasının yaratacağı siyasal gelişmelerle, gerekse merkezi otoritenin yönetsel mekanizmasına ve ulaşım ve haberleşme ağına yönelik sistemli bir hareketler dizisi ile gerilla savaşının stratejik lojistik sorunu çözümlenmek durumundadır. Burada temel amaç, Halk Savaşının verilebilmesi koşullarını yaratmak bağlamında, gerilla üs bölgelerinin oluşturulması için elverişli bir zeminin yaratılmasıdır. Öncü Savaşının ilk aşamalarında karşı karşıya olunan lojistik sorunu ile Öncü Savaşının geliştiği ve Halk Savaşına dönüşmeye yöneldiği evredeki lojistik sorunu bir ve aynı olmayacaktır. Öncü Savaşının ilk aşamalarında ortaya çıkan lojistik sorunu, doğrudan hareketli gerilla birliği/birliklerinin lojistik sorunu olarak ortaya çıkarırken, diğer aşamalarda bu sorun, gerilla savaşının sürdürülmesi ve geliştirilmesi, yani Öncü Savaşının Halk Savaşına dönüşümünün sağlanmasının sorunu olarak ortaya çıkar.

Amiyane bir askeri bakış açısına göre, **gerilla savaşının lojistik sorunu** ile bir ya da birkaç **gerilla birliğinin lojistik sorunu**, nitel olarak değil, nicel olarak birbirinden farklıdır. Bu bakış açısına göre, “gerillalara” gerekli yiyecek, içecek, giyecek ve askeri malzemenin belirli aralıklarla ulaştırılması, tüm lojistik sorunun çözümlenmesi olarak görünür. Bu amaçla, ister kentlerden, ister kırsal alanların herhangi bir yerinden yahutta “açık sınır”lar aracılığıyla bu gereksinmelerin ulaştırılması ve buna ilişkin mekanizmaların kurulması yeterli görülür. Ancak PKK pratiğinin açık biçimde gösterdiği gibi, sorun, belirli bir gerilla bölgesindeki “gerillaların” lojistik sorunundan çıkıp, gerilla savaşının lojistik sorununa dönüştüğü evrede, tüm bu mekanizmalar yetersiz kalacaktır. Şemdin Sakık olayında görüldüğü gibi, “silah istedin verdik, adam istedin verdik, para istedin verdik” denilerek, **gerilla savaşının lojistik sorunları** çözülememektedir.

Baştan beri belirttiğimiz gibi, gerilla savaşının stratejik bir sorunu olarak lojistik sorunu, gerilla üs bölgeleri sorundur ve bu sorun, ancak Halk Savaşının verilebilmesi için gerekli koşullar ortaya çıktığında tam ve gerçek

anlamda “gerilla üs bölgelerinin kurulması” sorunu olarak belirginleşir. Öncü Savaşı aşamasında, bu sorun, Halk Savaşının verilebilmesi için gerekli koşulların yaratılması bağlamında ele alınmak ve bu çerçevede “gerilla üs bölgelerinin kurulması”na yönelik olarak çözülmek zorundadır. Mao’nun deyişle, “*Gerilla bölgeleri, gerilla savaşına özgü bazı dönemlerden geçtikten sonra üs bölgeleri halini alacaklardır. Yani, çok sayıda düşman birlikleri burada imha edildiği ya da yenildiği, kukla yönetim yok edildiği, halk yığınları harekete geçirildiği, Japonlara karşı kitle örgütleri kurulduğu, yerel silahlı halk kuvvetleri geliştirildiği ve Japonlara karşı olan bir politik iktidar kurulduğu zaman, buralar üs bölgeleri olacaktır.*” Böylece, gerilla savaşının bu stratejik sorunu, gerek askeri, gerekse politik görevlerin yerine getirilmesiyle çözümlenebilir niteliktedir.

Gerilla bölgelerindeki düşman güçleri imha edilmeksizin, bu bölgelerdeki devlet mekanizması parçalanmaksızın, parçalanmış devlet mekanizmasının yerine devrimci yönetim mekanizması geçirilmeksizin ve bunları gerçekleştirecek olan halk kitleleri bilinçlendirilip örgütlenmeksizin, gerilla savaşının geliştirilmesi olanaksızdır.

Tüm bu gerçeklere rağmen, yine de, dünya devrimci pratiğinin “açık sınır” yoluyla lojistik sorunlarını çözdüğü ileri sürülebilir ve Vietnam, Küba, Nikaragua buna örnek olarak gösterilebilir. Keza Afganistan’daki karşı-devrimcilerin Pakistan’daki kamplar aracılığıyla lojistik sorunlarını çözdükleri örnek olarak gösterilebilir.

Herşeyden önce Küba ve Nikaragua pratiğinde görülen “açık sınır” (Meksika ve Küba), Öncü Savaşının başlangıç aşamasının sorunları çerçevesinde ortaya çıkmıştır ve tüm amacı ülke içinde gerilla savaşının başlatılmasına ve üs bölgelerinin oluşturulmasına yöneliktir. Vietnam’da ise, “açık sınır” (Çin), benzer tarzda, ama Halk Savaşının başlatılması amacıyla kısa bir süre kullanılmıştır. Tüm bu pratikler, orta ve uzun dönemde “açık sınır” yoluyla gerilla savaşının stratejik lojistik sorununun çözülemeyeceğini göstermiştir.

Afganistan olayında ise (ki Nikaragua’da kontralar aynı durumdaydılar), karşı-devrimci güçlerin emperyalizmin doğrudan sağladığı lojistik destek ile savaş sürdürmelerine dayanan bir “açık sınır” olayıdır. İleri haberleşme ve iletişim araçlarının kullanılmasıyla bağlantılı olarak ortaya çıkan bu lojistik destek, hiçbir biçimde devrimci güçler tarafından uygu-

lanamaz ve uygulanması düşünülemez.

Diyebiliriz ki, Öncü Savaşının ilk iki evresinde gerilla birliklerinin lojistik sorunu ile daha sonraki evreleri ile Halk Savaşında ortaya çıkan gerilla savaşının lojistik sorunları birbirinden farklı niteliktedir ve farklı biçimlerde çözümlenmek zorundadır.

Bu arada gözden kaçınılması gereken en temel yanlardan birisi de, Öncü Savaşının başlangıç evrelerinde ortaya çıkan lojistik sorununun bazı çözüm biçimlerinin ortaya çıkardığı yeni sorunlardır. Bu yeni sorunların en temel özelliği, gerilla birliklerinin (salt kır gerillaları için değil, aynı zamanda şehir gerillaları için de geçerlidir) lojistiğini sağlayan mekanizmaların doğrudan gerilla savaşının sürdürülüş tarzını ve dinamiklerini etkilemesidir ki, bu aynı zamanda sorunun ne denli önemli olduğunu da gösterir. Bir başka deyişle, gerilla bölgelerinin **dışından** ve **dışardan** sağlanan lojistik, hemen her zaman gerilla savaşının sürdürülüşü üzerinde etkide bulunur. Bu etki, salt gerekli lojistik malzemeleri zamanında sağlayamayan gerilla güçlerinin etkisizleşmesi, hareketsizleşmesi ile sınırlı bir role sahip değildir. Aynı zamanda, gerilla savaşının sürdürülüş tarzını, hedeflerini, dinamiklerini ve **politik-askeri** yönetimini de etkileyecek niteliktedir. Diyebiliriz ki, kimi durumlarda lojistik mekanizmayı elinde bulunduranlar, aynı zamanda gerilla savaşının politik-askeri yönetimini de belirleyebilmektedir. **Politik ve askeri liderliğin birliği** ilkesinin zaafa uğradığı ya da önemsenmediği her durumda, bu tür lojistik mekanizmalar, politik ve askeri yönlerin birbirinden kesin çizgilerle ayrışmasına ve giderek iki yönün karşılıklı çatışmasına neden olmaktadır. Ve sonuç, lojistik mekanizmanın, tüm politik ve askeri mekanizmaların üstünde bir yere sahip olmasıdır.

Öncü Savaşında sürdürülen gerilla savaşının diğer bir **stratejik sorunu** ise, Halk Savaşının yürütülmesi için gerekli silahlı güçlerin oluşturulmasıdır.

Yukarda da belirttiğimiz gibi, Halk Savaşının verilebilmesi için, diğer koşulların yanında, halk silahlı güçlerinin **üç tür** silahlı örgütlenmesi şarttır:

- 1) Düzenli birlikler,
- 2) Bölgesel birlikler,
- 3) Yerel birlikler (millis ve gerilla).

Öncü Savaşında bu silahlı güçlerin örgütlenmesi sorunu, emperyalizmin I. ve II. bunalım dönemlerinde olduğu gibi, kitlelerin kendiliğinden patlama ve isyanlarının içine giren devrimcilerin bu kitleleri örgütlemesi ve

biçimlendirmesi sorunu durumunda değildir. Öncü Savaşında, bu sorun, Halk Savaşının verilebilmesinin koşullarının yaratılması çerçevesinde üç tip silahlı gücün **yaratılması** sorunu haline gelmiştir. Bu açıdan, Öncü Savaşının başlangıcından itibaren, savaşın planlanması ve sürdürülüşü, bu üç tip silahlı gücün yaratılmasına yönelik olmak zorundadır.

Bunun için, öncelikle, Öncü Savaşının ülke çapında sürdürülmesi zorunludur. Yerel ya da bölgesel düzeyde sınırlandırılmış bir Öncü Savaş söz konusu olamaz. Öncü Savaşında ülke çapında sürdürülen gerilla savaşı, üç tip silahlı örgütlenmeyi yaratacak **tarzda** yürütülmek zorundadır. Bu nedenle, şehir ve kır gerilla savaşı, bu amaca ulaşmak için gerekli taktikleri ve teknikleri içermek durumundadır. Böylece, bu taktik ve tekniklerin Öncü Savaşının amacına ulaşabilmesi için nasıl kullanılacağı; Öncü Savaşındaki gerilla savaşının stratejik sorunu olarak ortaya çıkar.

Öncü Savaşında, gerilla savaşı, ülke çapında **yürütülmedikçe**; ülke çapında yürütülen gerilla savaşında merkezi ve bölgesel silahlı güçlerin karşılıklı eşgüdümü **sağlanmadıkça**; bu güçlere dayanarak, şehir ve kır gerilla savaşı taktikleri **uygulanmadıkça** ve tüm bunlar merkezi bir stratejik yönetim tarafından **yönlendirilmedikçe**, stratejik sorun çözümlenemeyecektir.

Böylece, Öncü Savaşının diğer bir stratejik sorunu, yani şehir ve kır gerilla savaşı taktik ve tekniklerinin diyalektik bir ilişki içinde kullanılması sorunu ortaya çıkar.

*“Bizim şehir gerilla savaşına bakışımız, doğrudan krizin milli niteliği ile suni dengenin **ülke çapında** olmasına dayanır. Şehir gerilla savaşı **birkaç büyük kentle sınırlı** ve bu kentlerde yürütülen savaş biçimi olarak ele alınmaz. Bu savaş, gerilla savaşı tekniğine (taktiğine) uygun her şehirde yürütülebilir ve yürütülmek zorundadır. Bu nedenle, ülkemizde, hemen hemen **tüm il merkezleri** ile nüfusu ve alanı belli bir düzeyin üstünde olan **ilçelerde** şehir gerilla savaşı yürütülebilir. Ancak tek tek il merkezlerinin ya da büyük ilçelerin **kendi yerel (iç) koşulları, yapılacak eylemlerin biçimini, kullanılacak gücü** belirler. İşte bu şekilde ele alınan şehir gerillası ile Öncü Savaşına başlanılmıştır. Biz bu durumu, bu ele alış tarzımızın ayrıncı özelliklerini belirtmek için, **‘şehir gerilla savaşı taktikleriyle ülke çapında’** ey-*

lem yapmak olarak formüle ettik.

*Bu Öncü Savaşının ilk evresidir. **Bu evre, ülke çapında örgütlenmiş gücün, gerilla savaşını öğrendiği, gücünü denediği, kitlelere savaşçı bir örgütün varlığının duyurulduğu, daha üst ve daha sert silahlı eylemlerin yadrganmayacağı bir ortamın yaratıldığı ve kır gerilla savaşının hazırlıklarının yoğunlaştırıldığı bir evredir. Bu evredeki gerilla eylemleri taciz ve tahrip eylemleri biçimindedir. (Günlük dilde bunlar bombalama, kurşunlama eylemleri olarak ifade edilerek sıradanlaştırılmıştır.) Eylemlerin merkezi bir harekât olarak planlanması esastır. Yerel eylemler, ancak merkezi plana uygun olarak ve iç koşulları elverişli şehirlerde yapılır. Bu evredeki silahlı eylemler, profesyonel olmayan ve yetkin bir askeri eğitimden geçmemiş herkesin gerçekleştirebileceği kadar yalın ve teknik olarak gelişkin, ama basit eylemlerdir. Eylemlerin merkezi bir harekât olarak planlanması ve senkronize (eşzamanlı) gerçekleştirilmesi nedeniyle, yarattığı etki, eylemin biçiminden bağımsızdır ve büyüktür. Geniş kesimlerin bu tür harekâtlarla askeri olarak eğitilmesi mümkün olur.***

*İkinci evre, gene şehir gerilla savaşı bağlamında gerçekleşir, ancak bu kez gerilla eyleminin niteliği ve niceliği artmıştır. Bu evreyi, ilk evreden ayırmak için **‘kır gerilla savaşı taktikleriyle şehir gerillası’** olarak tanınıyoruz. Bu evrede, devrimci öncü eğitimini tamamlar. Ancak bu evrede, ilk evrenin eylem biçimleri terkedilmez. Taciz ve tahrip (sabotaj) temelinde şehir gerilla savaşı tekniğiyle ülke çapında eylemler sürdürülürken, devrimci öncünün merkezi gücü kır gerillası tekniği ile şehir gerilla savaşını yürütür. Bu savaş tekniği, biçim olarak ‘metropol gerillası’ ile benzeşlik gösterse de, amaç ve örgütlenme olarak ondan farklıdır. Bu evrede merkezi silahlı güç, daha üst ve daha sert silahlı eylemlere yönelmiştir ve **şehirlerle sınırlı olarak taciz, tahrip ve imha eylemlerine girer.***

Üçüncü evre, şehir gerilla savaşından kır gerilla savaşına geçiş niteliğindedir. Bu evrede, kır gerilla savaşının hazırlıkları son kez denetimden geçirilir ve yeterli olup olmadığı sınanır (güç

denemesi). Bu evre, 'şehir gerilla savaşı taktikleri ile kır gerillası' **açık savaşa** son hazırlık evresidir. Bu evrenin savaş tekniğini, 'şehir gerilla savaşı taktikleri ile kır gerillası' olarak tanımlıyoruz. Bu evrede de, ilk iki evredeki faaliyetler ve teknikler **sürdürülür** ve **geliştirilir**, yani şehir gerilla savaşı geliştirilmeye başlanır. Ama artık gerilla savaşı, fiilen ve resmen kırsal alanlarda da yürütülmektedir.

Dördüncü evre, kır gerilla savaşının başlatılmasıdır. Daha tam deyişle, hareketli gerilla birliği bu evrede harekete geçirilir. (*)

Tüm stratejik sorunların çözümlenebilmesinin en temel koşulu, kitlelerin bilinçlendirilmesi ve örgütlenmesidir. Bir başka deyişle, bu stratejik sorunların varlığı, önsel olarak, **örgütlü bir gücü** gerektirir. Bu güç olmaksızın ve bu gücün savaşı olmaksızın, Öncü Savaşının stratejik sorunlarının çözümünden söz edilemez. Bu bağlamda, Öncü Savaşında sürdürülen gerilla savaşı, politik mücadele biçiminin temel aracı olmak zorundadır. Silahlı propaganda olarak tanımlanan bu politik mücadele biçimi, kitlelerin bilinçlendirilmesi ve örgütlenmesi sorunu olarak ortaya çıkar. Devrimci öncü, bir yandan kitleleri bilinçlendirip örgütleyerek gerilla savaşını geliştirmek; diğer yandan gelişen gerilla savaşının stratejik sorunlarını çözerek ilerlemek durumundadır. Yani, silahlı güç ile kitle örgütlenmesi ve kitle örgütlenmesi ile silahlı güç birlikte büyümek zorundadır. Bu da, Öncü Savaşında ortaya çıkan stratejik bir sorunu, **etkinin yaratılması** ile **etkinin örgütlenmesi** arasındaki ilişki sorununu doğurur.

Öncü Savaşı pratiğinde en sık karşılaşılan temel sorunlardan birisi de, devrimci öncünün gerçekleştirdiği silahlı eylemlerle etkiyi yaratabilmesi, ancak bunu örgütleyememesidir. Yaratılan etkinin örgütlenmemesi (ya da Öncü Savaşının stratejik sorunlarını çözmeye yönelik tarzda mevzilendirilememesi), kaçınılmaz olarak, bir yandan savaşın geliştirilmesini olanaksız kılarken, diğer yandan devrimci öncünün mevcut güçlerinin zaman içinde tükenmesine yol açmaktadır. Böylece devrimci öncü bir kısır döngüye girer: Etkinin yaratılması için örgütlenme, örgütlenen gücün etkiyi yaratması için harekete geçirilmesi, etkinin yaratılması ama örgütlenmemesi sonucu mevcut güçlerin tüketilmesi, etkinin dağılması

ve yeniden etkinin yaratılabilmesi için örgütlenmeye gidilmesi...

Öncü Savaşında ortaya çıkan diğer bir kısır döngü ise, çoğu zaman, Öncü Savaşının stratejik sorunları bir yana bırakılarak, gerçekleştirilen bir kaç silahlı eylemle kitleler üzerinde yaratılan "etki"nin yeterli görülmesinin ürünü olmaktadır. Bu yanlış kavrayış, yerel ya da belli büyük kentlerde gerçekleştirilen tekil silahlı eylemlerin kamuoyunda yarattığı etkiyi abartmaya dayanmaktadır. Özellikle mevcut düzenin basın-yayın organlarında gerçekleştirilen bu tür silahlı eylemlere geniş yer verilmesi, bu yanlış kavrayışı beslemektedir. Böylece, gerçekleştirilen silahlı eylemin politik niteliği ve politik propagandası bir yana bırakılmakta ve tüm "etki", silahlı eylemi gerçekleştiren örgütün "gücü"nü gösterilmesi olarak algılanılmaktadır. Bunun sonucu olarak da, yaratılan etki, salt bir "gücün" gösterilmesine dayandığından, politik olarak örgütlenmesi olanaksız olan bir etki haline gelmektedir. Yapılan örgütlenme ise, aynı yanlış kavrayışın pekiştirilmesinden başka bir sonuç vermemektedir. Sonuç, belli bir "gücün" gösterilmesine yönelik olarak tekil silahlı eylemlerin gerçekleştirilmesi için örgütlenme, örgütlenen gücün tekil silahlı eylemleri gerçekleştirmek için harekete geçirilmesi, "güç" göstermeye dayanan bir "etki"nin yaratılması ama politik olarak örgütlenmemesi sonucu mevcut güçlerin tüketilmesi, etkinin dağılması ve yeniden başa dönülmesi şeklinde bir kısır döngüdür.

Birinci durumda, yaratılan etkinin örgütlenmemesi belirleyici olurken; ikinci durumda, yaratılan etkinin niteliğinden dolayı politik olarak örgütlenmemesi belirleyici olmaktadır. Bu yüzden, birinci durum, Öncü Savaşının stratejik sorunları çerçevesi içinde ele alınabilir ve çözümlenebilir bir sorun yaratırken; ikinci durum, doğrudan doğruya Öncü Savaşının yanlış kavranışı ve sürdürülüşü sorunu olarak ortaya çıkar.

Öncü Savaşının belirleyici bir yere sahip olan etkinin yaratılması ve etkinin örgütlenmesi sorunu, **ilk aşamalarda** etkiyi yaratan güç ile etkiyi örgütleyen gücün görece birbirinden bağımsızlaşması sorunu olarak somutlaşır. Özellikle şehir gerilla savaşının niteliğinin, silahlı propaganda çerçevesinde bir bütün oluşturan etkinin yaratılması ile etkinin örgütlenmesi süreçlerini birbirinden ayıracı özelliğe sahip olması, bu görece bağımsızlaşmayı yaratmaktadır. Bir başka deyişle, şehir gerilla savaşının gerektirdiği kesin gizlilik ile etkinin örgütlenmesinin gerektirdiği kitlelerle açık

(*) THKP-C/HDÖ: *Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi ve Devrimci Taktiğimiz*, s: 70-71, Eriş Yay.

ilişki içinde bulunulması gereği, devrimci öncüyü bu iki gücü ve görevi birbirinden ayırmaya ve bağımsızlaştırmaya zorlar. Bu da, politik ve askeri yönleri birbirinden ayrılmaya ve örgütlenen kadroların politik-askeri nitelik yerine, tek yönlü bir niteliğe sahip olmalarına yol açar. Kaçınılmaz olarak, şehir gerilla örgütlenmesinin aldığı her darbe, etkinin yaratılması sürecini kesintiye uğratar; öte yandan etkinin örgütlenmesi çalışmalarındaki kadroların tek yönlü niteliği, kayıpların yerinin doldurulmasını engeller ya da doldurulduğu sanıldığı her anda daha ağır kayıpların verilmesine neden olur. Solda egemen olan oportünizm ve revizyonizm, bu koşullar altında sağ anlayışların gelişmesi ve yayılması için uygun bir ortam oluşturduğu için, bu gelişmeler, çoğu durumda bölünmeler ve parçalanmalara neden olarak, aynı kısır döngü yönünde etkide bulunur.

1980 sonrasında ülkemizde ortaya çıkan kitle pasifikasyonunun boyutları ve bunun yaratmış olduğu ideolojiszleşme sürecinin

politik-askeri nitelikteki bir örgütlenmenin uzatılmış bir savaş yürütmesi üzerindeki karşı etkileri de eklendiğinde, ortaya çıkan sorun, başka dönemlerle kıyaslanmayacak ölçüde daha büyük ve kapsamlı hale gelmiştir. Bu nedenlerden dolayı, sorunun çözümünde, kadroların politik ve askeri nitelikleri her zamankinden daha büyük öneme sahiptir. Bu nitelik, savaşın uzatılmış bir savaş olduğu gerçeğinin kitleler düzeyinde bilince çıkartılması ile birlikte geliştirilmek zorundadır. Bu bağlamda, ideolojik mücadele kesinkes kazanılmak zorundadır. Bunun en temel unsurlarından birisi de, kısa dönemli devrimcilik ve kısa dönemli “güç” gösterilerinin kesinkes dışlanması ve her türden sapmayla sınır çizgilerinin net biçimde çizilmesi olmaktadır. İlkelere ve stratejik çizgiye bağlılık, her türlü kısa vadeli pratik çıkardan kesinkes arındırılmış olmalıdır. Zaferin gelecekteki tek güvencesi de budur. Ve ancak bu güvenceyle, Öncü ve Halk Savaşının stratejik sorunlarını doğru biçimde çözmek olanaklı olacaktır.

Gerilla Savaşının Genel İlkeleri Ernesto Che Guevara

GERILLA SAVAŞININ ÖZÜ

Küba halkının, Batista diktatörlüğüne karşı silahlı zaferi, sadece, tüm dünya gazetelerinin yazdığı gibi destansı bir zafer olmakla kalmamış, Latin Amerika halk kitlelerinin davranışlarıyla ilgili eski dogmaları da yıkmıştır. Bu devrim bir halkın, gerilla savaşıyla, kendisini ezen bir yönetimden kurtulabileceğini elle tutulur, gözle görülür biçimde kanıtlamıştır.

Küba devriminin:

1. Halk güçlerinin düzenli orduya karşı savaşı kazanabileceğini,

2. Devrim yapmak için tüm koşulların biraraya gelmesini beklemenin her zaman gerekli olmadığını, ayaklanma odağının bunları yaratabileceğini,

3. Az gelişmiş Amerika'da, silahlı savaşın temel alanının kır olması gerektiğini kanıtlayarak, Amerika'da devrimci hareketlerin mekanizmasında üç temel değişim meydana getirdiğini düşünüyoruz.

İlk iki madde, hareketsizliklerini profesyonel ordulara karşı birşey yapılamayacağı gibi bahanelerle haklı çıkarmaya çalışan devrimcilerin ya da sözde-devrimcilerin, mekanik biçimde bütün nesnel ve öznel koşulların biraraya gelmesini bekleyen, bunları hızlandırmayı düşünmeyenlerin bozgunculuklarına karşıdır. Bu çürütülemez iki gerçek, bugün tamamen açıktır; fakat eskiden bunlar Küba'da tartışılıyordu ve belki de Latin-Amerika'da hâlâ bu böyledir.

Tabii ki, devrim için gerekli tüm koşulların biraraya gelmesi için yalnızca gerilla faaliyetinin itici gücü yetmez. İlk odağın kuruluş ve sağlanmasıyla en azından bazı elverişli

koşulları gerektirdiği unutulmamalıdır. Halk, sivil talepler çerçevesinde sosyal amaçlar için savaşmanın beyhude olduğunu açıkça görmelidir. Barışı bozan, kesinlikle, ezenlerin hukuka karşı iktidarda kalmalarıdır.

Bu koşullarda, halkın hoşnutsuzluğu giderek daha kesinlikle kendini açığa vuracak ve direnişin, başlangıçta otoritelerin tutumu yüzünden, bir mücadele embriyonu halinde kristalleşeceği an gelecektir.

Bir hükümet, hileli olsun ya da olmasın, halk oyuyla iktidara gelmişse ve az da olsa anayasaya uygunluk görünümünü koruyorsa, barışçıl mücadele olanakları henüz tüketilmiş olmayacağından, gerillanın çıkışı gelişemeyebilir.

Üçüncü katkı, stratejinin temelidir; stratejik düzen, dogmatik ölçütlere bağlı kalarak, kitle mücadelesini şehir hareketlerinde merkezleştirmeyi ileri sürenlere, bütün az gelişmiş Amerika ülkelerinin hayatında köylülüğün çok büyük katkısını tümüyle unutanlara karşı koyacak biçimde kurulmalıdır. Örgütlü işçi kitlelerinin şehirlerdeki mücadelelerini küçümsemiyoruz, yalnızca, anayasalarımızın garantilerinin havada kaldığı ya da bilmezlikten geldiği durumlarda, onların silahlı mücadeleye katılımının gerçek olanağını dikkatli bir biçimde tahlil etmek zorundayız. Bu koşullarda, illegal işçi hareketi çok büyük tehlikelerle yüzyüzedir. Onlar, silahsız olarak gizlice faaliyet yürütmek zorundadırlar. Kırdan ise, durum bu kadar zor değildir, çünkü kırsal bölgelerde, baskı güçlerinin erişemediği yerlerde yaşayanlar silahlı gerillanın desteğindedir.

Daha ilerde, çözümlenmemizi inceden inceden geliştireceğiz, fakat şimdiden, daha bu

eserin başında, bizce temel katkımız olan, Küba devrimci deneyinden çıkarılmış, bu üç sonucu not edelim.

Gerilla savaşı, halkın kurtuluş mücadelesinin temeli olarak, her zaman aynı kurtuluş iradesinden kaynaklanmakla birlikte, bazı karakteristikler, çeşitli yönler gösterir. Açıktır ki —ve yazarlar bunu daima söylemişlerdir— savaş bir dizi belirli bilimsel yasaya karşılık verir ve bunlara uymayan başarısızlığa mahkumdur. Gerilla savaşı klâsik savaşın bir aşamasıdır; bunun bütün yasalarınca yönetilmesidir; fakat özel yönüyle, ayrıca uyulması gerekli ek yasalar getirir. Her ülkenin coğrafi ve toplumsal koşulları, gerilla savaşının kendini uyduracağı tarzları ve özel biçimleri belirler, fakat genel yasalar bu tip mücadelelerin hepsi için geçerlidir.

Şu an için bizim görevimiz, bu tip savaşın dayanacağı temel ilkeleri, kurtuluşlarını arayan halkların izleyeceği kuralları bulmak; gerçeklerden yola çıkarak teoriyi geliştirmek ve başkalarının yararlanması için deneyimimizi ortaya koymak ve genelleştirmektir.

Gözönünde tutulacak ilk soru, gerilla savaşında, savaşan tarafların kimler olduğudur. Bir yanda, ezenler ve onun ajanları, iyi teçhizatlanmış ve disiplinli profesyonel ordu; bu grup, çoğu durumlarda dışardan gelecek desteğe, ezenlerin uydusu olan bürokrasiye güvenebilir. Diğer yanda, ülkenin ya da söz konusu bölgenin halkı. Gerilla savaşının, bir kitle savaşı, bir halk savaşı olduğunu belirtmek önemlidir. Gerilla kolu, silahlı bir çekirdektir, halkın savaşan öncüsüdür. Onun gücünün kaynağı halk kitleleridir. Gerilla kolu, ateş gücü daha düşük olduğu halde, dövuştüğü düzenli ordudan sayıca az bir askeri birlik olarak düşünülmemelidir. Gerilla savaşı, ezenlere karşı savunmada çok az bir silaha sahip olsa da, çoğunluğun desteğine sahiptir.

Öyleyse, gerilla savaşçısı, yerel halkın tam desteğine güvenir, bu kesinlikle aranan bir koşuldur. Bir bölgede faaliyet gösteren haydut çeteleri örneğini gözümüzün önüne getirdiğimizde, bu apaçık görünür. Bu çeteler, gerilla ordusunun bütün karakteristiklerine sahiptirler: birlik, şefe saygı, cesaret, araziye tanıma ve çok kez izlenecek taktiği cesaretle benimseme. Ancak, halkın desteğinden yoksun olmaları nedeniyle bu çeteler önüne geçilemez biçimde kamu gücü tarafından zararsız duruma getirilir ya da yok edilir.

Gerilla kolunun harekât tarzını tahlil ettikten, mücadele biçimini inceledikten, kitle tabanını anladıktan sonra, şu soruya yanıt verebiliriz: Gerilla savaşçısı niçin savaşır? Bu

sorudan hareketle, kaçınılmaz olarak gerilla savaşçısının toplumsal reformcu olduğu, halkın ezenlere karşı için için kaynayan protestosunun yankısını meydana getirmek için silahları eline aldığı ve tüm silahsız kardeşlerini rezillik ve yoksulluk içinde tutan toplumsal rejimi değiştirmek için dövuştüğü sonucuna varırız. Gerilla savaşçısı, belirli bir dönemin egemen kurumlara saldırır, bunu koşulların izin verdiğince büyük bir güçle, bu kurumların yapılarını yıkmak için yapar.

Gerilla savaşı taktiğini, daha derinlemesine incelediğimizde, gerilla savaşçısının araziye, varış ve geri çekilme yollarını, hızla manevra yapma olanaklarını, saklanılacak yerleri, ve tabii ki halkın desteğini eksiksiz bilmesi gerektiğini göreceğiz. Bütün bunlar, gerilla savaşçısının eylemini kırsal alanlarda ve küçük bir nüfusun yaşadığı meskün yerlerde, özellikle toprak mülkiyetinin toplumsal yapısını değiştirmek amacıyla yapılan halkın hak isteme mücadelelerinin yer aldığı yerlerde yapacağını gösteriyor. Diğer kelimelerle, gerilla savaşçısı herşeyden önce tarım devrimcisidir. Büyük köylü kitesinin isteğini dile getirir: toprak sahibi olmak, üretim araçlarının, hayvanlarının, yıllar boyunca özledikleri herşeyin, hayatlarını ve üzerinde ölecekleri toprağı oluşturan herşeyin sahibi olmak.

İki ayrı tip gerilla savaşı olduğunu belirtmek gerekir: birincisi, büyük düzenli orduların tamamlayıcısı olan mücadele şekli —örneğin Sovyetler Birliği'nde Ukraynalı partizanlarda olduğu gibi— bu incelememizde gözönüne alınmamıştır. Bizi ilgilendiren yalnız ikinci biçimdir: Sömürge olsun olmasın, kurulu iktidara karşı mücadele içinde ilerleyen, tek üs olarak kırsal bölgelerde yerleşen ve yayılan silahlı bir grubun mücadelesi. Mücadeleyi harekete geçiren ideolojik yapı ne olursa olsun, ekonomik temelini toprak mülkiyeti isteğı oluşturur.

Mao'nun Çin'i, güneyde, bozguna uğratan ve hemen yokedilen işçi gruplarının mücadelesiyle devrime başladı. Ancak, Yunan büyük yürüyüşünden sonra, kırlara dayanınca ve hak davalanının temeli olarak tarım reformunu kabul edince yerleşti ve yükselen ilerleyişine başladı. Çinhindi'nde Ho Chi Minh'in mücadelesi, Fransız sömürgeci boyunduruğunun altında ezilen pirinç yetiştiricisi köylülere dayalıdır ve bu gücün yardımıyla, sömürgecileri alaşağı edecek kadar ilerlemiştir. Her iki durumda da, saldırgan Japonya'ya karşı yurtsever savaşın oluşturduğu paranteze rağmen, toprak için mücadele ekonomik temeli ortadan kalkmamıştır. Cezayir olayında, büyük

arap milliyetçiliği düşüncesi, Cezayir'in hemen hemen tüm ekilebilir topraklarından bir milyon Fransız sömürgecisinin yararlanmasında ekonomik karşılığını bulmuştu. Özel koşulları gerilla savaşına uygun olmayan Porto-Rico gibi ülkelerde, hergünkü ırk ayrımına bağlı aşağılamalar yüzünden en derinden yaralanan ulusal ruhun temeli (proleterleştirilmiş olmasına rağmen) köylünün, istilacı yankee tarafından elinden alınan toprağı için duyduğu özlemdir. Başka koşullar altında olmakla birlikte, 30 yılların kurtuluş savaşı sırasında toprak mülkiyeti haklarını birlikte savunmak için gruplaşan Doğu Küba çiftliklerinin köylü, köle ve küçük mülk sahiplerini harekete geçiren de aynı merkez düşünceydi.

Gerilla savaşının gelişim olanakları hesaba katıldığında, yani gerilla kolunun gelişimiyle potansiyel olarak mevzii savaşa dönüşme olanakları hesaba katıldığında, bu savaş tipinin özel niteliğine rağmen, mevzii savaşın embriyonu, bir taslağı olarak kabul edilebilir. Konvansiyonel savaşa kadar gerilla kolunun gelişme ve savaş tarzını değiştirme olanağı, her muharebeye, her çarpışmada ya da çatışmada düşmanı yenme olanağını olabildiğince büyütür. Bu yüzden, temel ilke, kesinkes kazanılamayacak hiçbir muharebeye, çarpışmaya ya da çatışmaya girişmemektir. Kötü niyetle yapılmış bir tanımlamaya göre, "gerilla savaşçısı savaş düzenbazıdır". Bunun anlamı, gerilla savaşının temel unsurlarının gizlilik, hile ve şaşırtmaca (süpriz) olduğudur. Tabii ki bu özel bir düzenbazlıktır, bazı anlarda zorlayıcı nedenlerle uygulanır, savaşın mutlaka bunlarla yapılacağına inandırıldığımız romantik ve sportmence görüşlerden farklı bir yol tutulur.

Savaş daima hasımlardan birinin diğerini imha etmeye çalıştığı bir mücadeledir. Bu amaca ulaşmak için hasımlar, güç kullanmanın dışında, her türlü kurnazlığa ve savaş hilesine başvurur. Askeri strateji ile taktikler, hasım grupların hedeflerinin ve bu hedeflere ulaşmak için kullandıkları araçların tahlilini ifade eder. Bu araçlar, düşmanın zayıf noktalarının avantajlarını kullanmayı içerir. Mevzii savaşta büyük bir ordunun her tekil birliğinin savaş eylemi, gerilla kolunun eylemiyle benzer özellikler gösterecektir: gizlilik, hile ve şaşırtmaca (süpriz). Ancak karşı taraf şaşırtmacayı (süprizi) önlemek için hazır bekliyorsa, bu taktik uygulanmaz. Ama yine de, gerilla kolu, kendi başına bir birlik olduğundan ve düşman tarafından denetlenemeyen geniş bir bölgede hareket ettiğinden, her zaman bu tür şaşırtmaca (süpriz) taktiğini gerilla saldırılarında uygulama olanağına sahiptir ve gerilla

savaşçısının görevi bunu yapmaktır.

Bu, bazen "vur ve kaç" olarak adlandırılır ve bu doğrudur. Vur ve kaç, bekle, pusuya yat, tekrar vur ve kaç, ve düşmana hiçbir dinlenme olanağı tanımaksızın sürekli yinele. Burada, geri çekilme ve cephesel savaştan kaçınma tutumu, olumsuz bir yön olarak görünür. Bununla beraber, bu durum, herhangi bir savaşta olduğu gibi, son amacı düşmanı imha etmek, zafer kazanmak olan gerilla savaşının genel stratejisinin bir sonucudur. Nitekim, açıktır ki, gerilla savaşı, kesin zafere ulaşmak için uygun bir aşama değildir. Gerilla savaşı, savaşın başlangıç aşamasıdır ve sürekli gelişerek düzenli ordu özelliklerine sahip bir gerilla ordusu haline dönüşecektir.

O anda, düşmana son darbeyi vurmaya ve zafere ulaşmaya hazır olacaktır. Zafer, temeli bir gerilla ordusuna da dayansa, her zaman düzenli ordunun ürünü olacaktır. Modern savaşta bir tümenin generali birliklerinin başında ölmediği gibi; kendi kendinin generali olan gerilla savaşçısının da her muharebede ölmesi gerekli değildir. Yaşamını vermeye hazırdır, fakat gerilla savaşının bu olumlu yönü, her gerilla savaşçısının bir ideali savunmak için değil, onu gerçeğe çevirmek için ölmeye hazır oluşudur. Bu, gerilla savaşının (fighting) temelidir, özüdür. Mucizevi bir biçimde, küçük bir insan kolu, onu destekleyen büyük halk güçlerinin silahlı öncüsü, taktik hedeflerin ötesinde, kararlılıkla bir ideali gerçekleştirmek için, yeni bir toplum kurmak için, eskimiş yapıları yıkmak için ve nihayet toplumsal adaleti gerçekleştirmek için savaşır.

Bu açıdan bakıldığında sıradan yargılara konu olanlar, yeni bir ışık altında görülür, gerilla savaşçısının esinlendiği ereğin büyüklüğü onları haklı çıkarır, bu ereğe ulaşmak için başvurulacak yolların gizli kapaklılığı söz konusu değildir. Bu savaşçı tutum, bu korkusuz tutum, son hedefin büyük sorunlarıyla mücadele etme kararlılığı, gerilla savaşçısının büyüklüğüdür.

GERİLLA SAVAŞININ STRATEJİSİ

Gerilla terminolojisinde, strateji, topyekün askeri durumun ışığında ulaşılabilecek hedeflerin ve bu hedeflere ulaşmanın değişik yollarının tahlilinin kavranışıdır.

Gerilla kolunun bakış açısından doğru bir stratejik değerlendirme için, temel olarak düşmanın hareket tarzının ne olacağını tahlil etmek zorunludur. Eğer son hedef, her zaman,

hasım gücün topyekün imhasıysa, düşman, bir iç savaşta bu standart görevle karşı karşıyadır: o, gerilla kolunun tüm üyelerini topyekün imha etmeye girişmek zorundadır. Diğer taraftan gerilla savaşçısı, düşmanın bu çözüme ulaşmak için hangi çarelere güvendiğini, hangi araçlara dayandığını, insan, hareketlilik, halkın desteği, silahlanma ve kumandanın niteliği durumlarını tahlil etmek zorundadır. Stratejimiz, son hedefimizin düşmanı yenilgiye uğratmak olduğunu aklımızdan çıkartmayarak bu sonuçlara uygun olarak saptanmalıdır.

İncelenecek temel yönler vardır: örneğin, teçizat ve bu teçizatın kullanım tarzı. Bu tür bir savaşta, bir tankın, bir uçağın değerinin ne olacağını kesinlikle araştırılması. Düşmanın silahları, mühimmatı, alışkanlıkları gözönünde tutulmalıdır; çünkü, gerilla gücünün temel ikmal kaynağı, düşmanın teçizatıdır. Seçme olanağı varsa, düşmanın kullandığıyla aynı tip tercih edilmelidir, çünkü gerilla kolunun en büyük sorunu mühimmat eksikliğidir ve hasmı buna fazlasıyla sahiptir.

Hedefler tahlil edilip saptandıktan sonra, son hedefe ulaşmak için izlenecek adımların planlanması gereklidir. Bu, savaşın gelişimine ve önceden görülemeyen koşulların ortaya çıkmasına bağlı olarak değiştirilebilecek ve düzenlenebilecek olsa da, bir ön planlama olacaktır.

Başlangıçta, gerilla savaşçısının temel görevi, imhadan kendini korumaktır. Yavaş yavaş, gerilla kolunun ya da kollarının üyeleri için bu yaşam tarzına kendilerini uydurmak ve kaçmayı becermek, düşman güçlerinin günlük saldırılarından kurtulmak kolaylaşacaktır. Bu koşullara ulaşıldıktan sonra, gerilla, düşmanın menziline dışarda ya da düşmanın saldırmaya cesaret edemeyeceği derecede büyük bir güç toplayarak ulaşılamaz bir konuma sahip olarak düşmanı tedrici olarak yıpratmayı sürdürmesi gereklidir. Bu, ilkin, gerilla koluna karşı etkin savaş noktalarına en yakın yerlerde ve daha sonra düşman bölgesinin içlerinde yürütülecektir; düşmanın iletişim hatlarına saldırılacaktır; daha sonra da, düşmanın merkez üsleri ile harekât üslerine saldırılacak ya da taciz edilecek, gerilla güçlerinin tüm olanakları her yerde kullanılarak düşman çaresizliğe düşürülecektir.

Sürekli olarak vurmalıdır. Harekât bölgesinde bulunan düşman askerine uyuyacak zaman bırakmamalıdır. İleri karakolları sistematik olarak saldırıya uğratılmalı ve tasfiye edilmelidir. Her an düşmanda çepeçevre kuşatıldığı izlenimini uyandırmalıdır. Bu saldırılar,

ormanlık ve engebeli arazide gece ve gündüz aynı şiddette sürdürülmeli; düşman devriyelerinin girmesi kolay olan açık arazilerde sadece geceleri yapılmalıdır. Bütün bunlar, halkla tam bir işbirliği ve arazinin çok iyi bilinmesini gerektirir. Bu iki koşul, gerilla savaşçısının yaşamının her dakikasında yeniden kendini gösterir. Bu nedenle, şimdiki ve gelecekteki harekât alanlarının eğitim merkezlerinin yanısıra, yoğun bir kitle çalışması, devrimin itici güçlerinin ve hedeflerinin anlatılması, kesinlikle düşmanın halka karşı zafer kazanamayacağı çürütülemez gerçeğinin propagandasının yapılması gereklidir. *Bu kesin gerçeği hissetmeyen gerilla savaşçısı olamaz.*

Başlangıçta, çalışma gizlice yürütülmelidir. Her köylüye, içinde çalışılan topluluğun her üyesine, gördüğü ve işittiği şeyleri kimseye açıklamaması öğütlenmelidir. Daha sonraları, devrime karşı doğruluklarına en sağlam biçimde güvenilen köylülerin yardımına başvurulur, sonra bunlar bağlantı, eşya ve silah taşınması gibi görevlerde kullanılır, bildikleri bölgelerde kılavuzluk yaparlar. Sonunda, çalışma merkezlerinde artık örgütlenmiş olan kitlelerin eylemine sıra gelir, bunun sonucu genel grevdir.

Grev, iç savaşlarda en önemli bir faktördür, fakat buna erişmek için ikinci dereceden bir dizi koşul gereklidir. Bu koşullar her zaman mevcut değildir ve çok az durumda kendiliğinden oluşurlar. Devrimin amaçlarını açıklayarak ve halkın gerçek gücünü ve olanaklarını göstererek bu temel koşulları yaratmak gereklidir.

Yine, daha önceleri, nisbeten daha az tehlikeli işlerde etkinliklerini göstermiş, çok homojen, belirli küçük gruplara başvurarak sabotaj yaptırmaya başlamalıdır. Bu, gerilla savaşının bir başka etkili silahıdır, tüm ordular felce uğratılabilir, bir bölgenin endüstriyel hayatı altüst edilebilir, bir şehrin sakinleri çalışmaktan alıkonulabilir, ışıktan, sudan, haberleşmeden yoksun edilebilir, bazı saatler dışında sokağa çıkmamaya zorlanabilir.

Bu başarırsa, savaşçı birlikleriyle birlikte düşmanın morali giderek düşer, istenilen zamanda toplanacak biçimde meyva olgunlaşmıştır.

Gerilla eyleminin yer aldığı toprağın genişletilmesi düşünülebilir. Fakat asla aşırı büyümeye vardırılmamalıdır. Daima güçlü bir harekât üssü bulundurulmalı ve tüm savaş süresince güçlendirilmesi sürdürülmelidir. Bölge halkına yeni düşünceler kabul ettirilmeli, azıllı devrim düşmanları tecrit edilmeli ve bu alanın içinde, siperler, mayınlar ve haberleşme

gibi tamamen savunmayla ilgili sistemler geliştirilmelidir.

Bir gerilla birliği silah ve savaşçı bakımından azımsanmayacak bir güce ulaştığında, yeni kollar oluşturulmalıdır. Bu, an kovanında yeni kraliçe anının, arıların bir kısmıyla başka bir bölgeye gitmesiyle aynı şeydir. Daha önce açıkladığımız sürece göre, yeni kollar diğer düşman bölgelerine nüfuz ederken, ana kovan, en değerli gerilla şefi ile daha az tehlikeli bölgede kalır.

Bir an gelir ki, çeşitli kolların işgal ettiği alan bunlara çok dar gelmeye başlar, düşman tarafından sağlam şekilde elde tutulan bölgelere doğru ilerlerken büyük güçlerle karşı

karşıya gelebilirler. Bu durumda kollar birleşir, sıkı bir cephe oluştururlar, mevzii savaş verir, düzenli ordu gibi savaşır. Bununla birlikte, eski gerilla ordusu üssünden ayrılamaz. O halde, düşman hatlarının gerisinde, yeni gerilla kolları oluşturulması gerekir, bunlar birinciler gibi davranır ve yavaş yavaş kontrolleri altına alıncaya kadar, yeni bölgeye nüfuz ederler.

Böylece gerillalar, saldırı aşamasına, müstahkem üsleri kuşatma ve takviye güçlerini bozguna uğratma aşamasına, kitlelerin her gün daha da artan kitle eylemleri aşamasına erişirler; ve tüm ulusal topraklar üzerinde savaşın nihai amacına, zafere ulaşırlar.

Che Guevara
Guerilla Warfare

Gerilla Savaşında Ateş-kes (Beş Yıl Önce) (*)

“Oligarşinin silahlı güçleri var olduğu sürece, yapılacak anlaşmaların kalıcı olamayacağı, burjuvazinin tarihi kadar eskiye dayanan bir gerçektir. Halkın silahlarını burjuvaziye teslim ettikten sonra nasıl katliamlara uğratıldıklarını, tarih binlerce kez tanıtlamıştır. Aynı şekilde, uluslararası konjonktüre bakarak stratejik planlar yapılmasının da ne denli yanlış olduğu bu olaylarla ortaya çıkmıştır. ‘Barış’ adına, ‘reformlar’ uğruna, halk güçlerinin silahsızlandırılmasına yönelik bir ‘ateş-kes’ kesin olarak Halk Savaşının terk edilmesinden başka bir sonuç vermeyecektir.”

(CEPHE, THKC/HDÖ Merkez Bülteni, 1990/1)

Mart ayına girerken en güncel konulardan birisinin bu yılki Nevroz kutlamaları olacağı düşünülüyordu. Ama daha Mart’ın ilk günlerinde PKK yönetiminin Talabani aracılığıyla ilettiği mesajlar kamuoyuna yansdı.

Talabani aracılığıyla iletilen mesajın can alıcı noktası PKK yönetiminin oligarşik yönetimle “uzlaşmaya” hazır olduğuydu. Ve Talabani aracılığıyla oligarşik yönetim “PKK’nin samimiyetini pratik adımlarla kanıtlamasını” istediği kamuoyuna yansdı. 17 Mart günü PKK yönetiminin yapacağı basın toplantısı, birden ülkenin gündeminde ilk sırayı aldı. (**)

17 Mart günü A. Öcalan’ın yaptığı basın toplantısı PKK’nin oligarşik yönetimle “uzlaş-

ma” için ilk istemlerini ortaya koyarken, “tek taraflı ateş-kes” ilan edilmesiyle kendi “samimiyetini” ortaya koyuyordu.

İki yılı aşkın bir süreden beri PKK ile Özal-C. Çandar-Talabani üçgeninde sürdürülen görüşmeler böylece ilk ürününü vermiş oluyordu.

Olayların gelişimi üzerine çok şeyler yazılıp söylendiği için, burada bunları yinelemek gereksiz olacaktır. Zaten sürecin nerede ve hangi gizli görüşmelerle ve de kimler aracılığıyla başlatıldığı o denli önemli de değildir. Önemli olan bir silahlı gücün, radikal bir çizgide bulunduğunu söyleyen bir silahlı gücün devletle girdiği “uzlaşma” ilişkisi ve silahlı gücün uzlaşmada bir koz olarak kullanılmasıdır. Kürt reformistlerinin son yıllarda PKK’ye olan desteklerini açıkça ifade ederken kullandıkları “koz”, bu kez bizzat savaşan güç tarafından masaya konulmuş olmaktadır.

Ama olay aynı olsa bile, rivayetler muhtelifdir. Kimilerine göre, PKK’nin “tek taraflı ateş-kes” ilan etmesi T.C.’yi “zor durumda bırakacak” ve böylece PKK, uluslararası planda daha etkin bir “kamuoyu desteği” alacaktır. Kimilerine göre ise, bu “tek taraflı ateş-kes” T.C.’nin saldırgan yüzünü açıkça gösterecek ve böylece savaş daha da sertleştirilebile-

(*) Bu yazı, *Kurtuluş Cephesi*’nin Mayıs 1993 tarihli 13. sayısında PKK’nin 17 Mart 1993 tarihinde ilan ettiği ilk “ateş-kes” üzerine kaleme alınmıştır.

(**) Bu basın toplantısı haberinin ve arkasından basın toplantısının gündemin birinci sırasına yerleşmesi, kimilerince PKK’nin gündemin ilk sırasına yerleşmesi olarak yorumlanmıştır. Oysa PKK hareketi uzun bir süreden beri ülke gündeminde değişik nedenlerle de olsa sürekli ilk sıralarda yer almıştır. Bazı PKK yayınlarında A. Öcalan’ın basın toplantısının gazetelerin ilk sayfasında yer alması “büyük başarı” gibi gösterilmeye çalışılması bu nedenle doğru değildir. Amaç “çok doğru bir taktik uygulandığını” kanıtlamak olunca, kendi tarihlerini bile unutmuş görünmektedirler.

cektir. Bir başkasına göre ise, bu “tek taraflı ateş-kes”, Kürt sorununun reformlarla çözümlenebilmesi için uygun bir zemin oluşturacak ve belki de “II. Cumhuriyet” ilan edilirken “özerklik” elde edilebilecektir.

PKK'nin “tek taraflı ateş-kes” ilan gerekçeleri ise, “*karşı tarafı siyasi bir çözüme zorlamak*” temelinde ortaya çıkmıştır. Ancak PKK'nin gerekçeleri daha sonraki günlerde biraz daha geliştirilerek, artık “*PKK tüm Kürdistan halkının en yüksek düzeyde temsilcisi olma sorumluluğu altındadır*”, dolayısıyla “*sorumluluk alanı ulusal nitelikte ve mutevada*”dır. Bu yüzden “ulusal” mutevada bulunan her türden girişimi yapabilecektir. (Bu bağlamda şeriat devleti kurma amacını açıkça ortaya koyan, “Kürdistan'ın MHP'si” Hizbullah'la da ittifak kurma “doğal” hale gelmektedir.)

Bu gerekçe, PKK'nin işçi partisi olma iddiasından ve devrimden vazgeçmediğinin yanı sıra ortaya konulmuştur. Çünkü PKK, “*Kürdistan'ın tarihi ve toplumsal özellikleri, Kürdistan ulusal kurtuluş ve birlik sorununun ancak bir dizi devrimle çözülebileceğini*” yıllarca savunmuştu. PKK, “*bir takım reformlarla, otonomi ve özerklik gibi, halka fazla birşey kazandırmayacak olan bazı hakların elde edilmesiyle*” sorunun çözülmeyeceğini son birkaç yıla kadar sürekli ifade etmiştir.

Bu konular daha uzun bir süre konuşulabileceği konulardır. Ama sorun gerilla savaşında ateş-kes olduğunda bir dizi soru yanıtlanmak durumundadır. İlk gerilla savaşında ateş-kes yapıp, yapılamayacağı ve “diplomasi”nin halk savaşındaki yeri belirlenmelidir. 1990 başlarında THKC/HDÖ Merkez Bülteni CEPHE'de şu belirleme yapılmıştır:

“Halk silahlı güçlerinin stratejik savunma aşamasından, stratejik denge aşamasına ulaşmalarıyla birlikte, genel kural olarak, emperyalizm, uluslararası ilişkilere ağırlık verir. Adına ‘diplomasi’ denilen bu trafikte meydana gelen artışlar, son tahlilde, emperyalizm ve oligarşinin, halk savaşının zaferini engelleyemeyecek duruma geldikleri ve bunu bizzat kendilerince görülmesi demektir.” ()*

PKK bugün son “tek taraflı ateş-kes” ilanı için şu değerlendirmeyi yapmaktadır:

“Ateş-kes, savaşan tarafların belli bir güç dengesine ulaşmaları sonucu sorunu askeri yöntemlerle çözüme yer-

ne, zaman zaman siyasi çözümü ileri çıkarmalarıdır.” (**)

Görüldüğü gibi PKK ateş-kes konusunda “güçler dengesinin” hesaba katılmasını ileri sürmektedir. CEPHE'den yaptığımız alıntı dikkatle okunacak olursa, benzerliğin sadece biçimde olduğu görülecektir.

Genel olarak emperyalizm ve oligarşinin diplomasiye (PKK dilinde “siyasi çözüme”) ağırlık vermesi kendi güçsüzlüğünün ifadesidir. Bu yolu benimsemek, savaşın belli bir süre durdurulmasını gerektirebilir ve ateş-kes bu bağlamda görüşmenin kabulü anlamına gelir. Ama bu türden bir ilişkiyi kabul etmek de devrim güçleri için başka ön koşullar gerektirir.

“Halk savaşı koşullarında ‘barış görüşmeleri’nin, ancak, savaşın askeri bir imha eylemi ile zafere ulaşmasının önlenmesinden başka bir anlamı yoktur. Ancak emperyalistler için, bu görüşmeler, böyle bir imhayı engellemek için değil, işbirlikçilerinin yenilgisini engellemek için zaman kazanma isteğinden başka bir anlama gelmez. Halk güçleri için, düşmanın imha savaşıyla kesin yenilgiye uğratılmasına gerek olmaksızın, savaşın sona erdirilmesinin bir aracı durumundadır. Böyle bir görüşme sonucunda yapılacak anlaşma ile imha savaşının bedeli ödenmeyeceği için, halk güçleri için kabul edilebilir olmaktadır. Ancak ‘barış görüşmeleri’ emperyalizm tarafından dayatılmış koşullarda yapılamaz ve halk silahlı güçlerinin, zaman içinde dağıtılması amacının bir aracı olarak kullanılmasına asla izin verilemez. ‘Barış’, gerçek barış, ancak ve ancak, emperyalizmin ve oligarşinin tüm silahlı güçleri, kayıtsız-şartsız tasfiye edilmeleri ve ülkeden çekilmeleri koşuluyla, uluslararası görüşmelerin konusu olabilir.” (***)

THKC/HDÖ'nün aynı konudaki görüşleri şöyle ifade edilmiştir:

“Bizler, sadece, halk için barış yapmak durumundayız. Ama hiçbir biçimde halkın oligarşinin eline ve insafına terk edilmesi anlamına gelecek önerileri, ‘barış’ adına kabul etmemiz olanaksızdır. Bu nedenle halk savaşında ‘barış görüşmeleri’, halkın silahlı örgütlenmesinin, ülkenin tek silahlı gücü

olarak kabul edilmesi koşulları altında başarılı olabilir. Ve ancak bu temel üzerinde, ülkede, çoğulcu ve gerçek bir demokrasinin kurulması için, pratik görüşmelerde bulunabilir.” ()*

Bu belirlemelerden sonra PKK'nin ilan ettiği “tek taraflı ateş-kes”in zamanlaması ele alınabilir.

PKK'ye göre, oligarşi 1992 yılında kesin sonuca gitmek istemiş ve bu amaçla büyük operasyonlar gerçekleştirmiştir. Ancak bu operasyonlar etkili olamamıştır. Dolayısıyla PKK “kendi gücünü kanıtlamış” ve “mücadelayi sonuna kadar yürütebilecek duruma gelmiştir”. Bu nedenle ateş-kesle “siyasal çözüme” yönelmek için koşullar çok elverişlidir.

Bu “savaşan bir tarafın” bir değerlendirmesidir. “Diğer taraf” ise, operasyonların PKK'ye önemli bir darbe vurduğunu, dolayısıyla kendisini toparlamasının zor olacağını, “önümüzdeki günlerde PKK'nin siyasal ilişkilere ağırlık vereceğini” E. Bitlis'in ağzından Ocak ayında ifade etmeye başlamıştı.

Şüphesiz oligarşi, PKK'nin ağırlıklı gücünü tuttuğu Kuzey Irak'a yönelik operasyonda imhayı hedeflemiştir. Bu amacına ulaşamamış olmakla birlikte, PKK'nin “mevzi savaş”a girerek önemli bir hata yaptığı A. Öcalan tarafından da kabul edilmiştir. Oligarşi bu durumu (tıpkı 1992 Nevroz'unda olduğu gibi) psikolojik üstünlük için kullanmıştır. Yine de her durumda kitlelerde genel bir geri çekilme belirtileri olduğu gözlenmiştir.

PKK'nin “tek taraflı ateş-kes” ilanının ilk günlerinde devletin üst perdeden konuşmaları karşısında PKK'nin “güçlü” olduğuna ilişkin beyanları birbirini izlerken, bir süre sonra kitlelerin durumu değerlendirilmeye başlanılmıştır.

İ. Beşikçi, “Burada önemli bir zaafiyetin yaşandığı da gözlenmektedir. Köyleri ve kasabaları yıkılan ve şehirlere göçen geniş kitlelerin ataleti bu konuyla ilgilidir” değerlendirmesini yaparken; PKK'nin her tutumunu destekleyen Y. Küçük “çok bunalmaya başladı kitle” şeklinde değerlendirmektedir.

Kitlelerin genel bir hareketsizliğe yönelmesinin görünen bir durum olması, silahlı mücadelenin sürdürülmesi için önemli sorunlar doğurmasa bile, “ordulaşma” hedefini ilan eden bir güç için önemli bir sorun olacağı hesaba katılmak zorundadır.

Ülkemizdeki suni dengenin 12 Eylül ile birlikte yeniden düzenlenmesi her kesimde

bire bir sonuç doğurmamıştır. Ancak PKK'nin 1984'de gerilla savaşına başlamasıyla birlikte gelişen süreç suni dengenin yeniden düzenlenmesinde önemli engeller yaratmıştır. Fakat gerek hareketin ulusal sınırlandırılmışlığı, gerekse ülkenin bütününe yönelik olmaması, suni dengenin bir bütün olarak bozulmasını getirmemiştir. Böylece ülkede eşitsiz bir gelişme ortaya çıkmıştır. Bu eşitsiz gelişme, köyünden, mezrasından, kasabasından batıya göç eden Kürt kitesini de zamanla etkisi altına almıştır. Diğer taraftan savaşın uzatılmışlığının kitlelere ve savaşçılara yeterince anlatılmaması da diğer bir etken olmuştur.

Tüm bunların “tek taraflı ateş-kes” koşullarında ne denli belirleyici olacağı zaman içinde ortaya çıkacaktır. Ancak mevcut ateş-kesin kitlelerin hareketsizliğini artıncı yönde etkide bulunabileceği de unutulmuş görünmektedir. **Bugün olmazsa yarın bir “uzlaşma” olacağını düşünen kitlelerin ve hatta savaşçının eskisi kadar kararlı bir savaş yürütmeyeceği de olasılıklar arasındadır.**

Sorunu T. Özal'ın “yumuşak tutumu”na yada “II. Cumhuriyet” tartışmalarına bağlanmış gibi göstermek ise oldukça tehlikeli bir kavrayış olarak ortaya çıkmaktadır. (**)

Yine de yapılan hatalar kadar, olası hatalar da PKK'nin gündeminde bulunmaktadır. Bunlardan birisi de “ulusal birlik” adı altında pasifistler ve revizyonistlerle girilen ilişkilere. “Birlik” önemli bir güçtür, ama PKK'nin, gerek geçmişte aynı nitelikteki kesimlerle oluşturduğu FKBDC deneyiminden, gerekse dünya devrimci deneyiminden dersler çıkarması gerekir. “El Salvador deneyimi”ni sıradan bir “teslimiyet” gibi ele almak yapılacak hataların izlerini göstermektedir.

“El Salvador'daki halk savaşı pratiğinin ortaya koyduğu ilk ve en önemli ders, silahlı devrimci güçlerin birliğinin, Öncü Savaşının Halk Savaşına dönüşürülmesinde önemli bir etmen olduğudur.

Ancak, aynı pratik, bu birliğin, tümüyle halk örgütlerini kapsamakla birlikte, genel olarak revizyonizme açık bir oluşum meydana getirdiğini de göstermiştir. Revizyonizmin uluslararası desteklerinin geniş ve önemli ölçüde devlet desteğini içermesi, çoğu durumda Halk Savaşının 'banş' görüşmeleriyle sona erdirilmesi açısından önemli

(*) *Cephe*, THKC/HDÖ Merkez Bülteni, 1990/1

(**) T. Özal'ın “ani vefatı” bunun ne denli yersiz olduğunu açıkça göstermektedir.

olumsuzluklar yaratmaktadır. Bir halk kurtuluş cephesi içinde ve demokratik devrim düzeyinde, marksist-leninist bir ideolojik mücadelenin, halkın birliğine zarar vereceği İspanya İç Savaşı sürecinde açık biçimde görülmüştür.

Öte yandan da, revizyonizmin küçük-burjuva karakteri, geri-bıraktırlmış ülkelerin nüfus içinde çoğunluğu oluşturan küçük-burjuvazinin devrimci savaşın uzaması karşısında gösterdiği tereddütlerle birleşerek devrimci savaşın bölünmesi yönünde etkide bulunabilmektedir.

'Reformizm'ini açıkça ilan etmiş bir parti bile, Halk Savaşının yükseldiği

yada halkın mücadelesinin zafere doğru geliştiği koşullarda, istemeye istemeye de olsa, bu silahlı devrimci mücadeleye katılabilmektedir. Bu açıdan onların devrimci mücadeleye katılmaları, sadece taktik ittifak düzeyinde ele alınmak zorundadır. Bu açıdan revizyonistlerin örgütsel olarak silahlı devrim cephesine katılmaları stratejik düzeyde ele alınmamalı ve cephenin stratejik yönetimi düzeyinde gerçekleştirilmemelidir. Onlar, devrim mücadelesinde, sadece 'geçici yol arkadaşları' durumundadırlar. Aksi nitelikte her ilişki, silahlı devrimci mücadeleye zarar verecektir." ()*

Gerilla Savaşında Ateş-kes (Günümüzde)

PKK'nin 1993 yılında ilan ettiği "ateş-kes" in üzerinden beş buçuk yıl geçtikten sonra, 1 Eylül 1998 gününden itibaren yeni bir "ateş-kes" ilan ettiği bugün, sorun, "gerilla savaşında ateş-kes" kapsamını aşmış ve PKK'nin dönüşümü konusu haline gelmiştir. Kimi sol dergilerde ifade edildiği gibi söylersek, "28 Ağustos akşamı MED Tv'de yapılan telekonferansta" A. Öcalan tarafından açıklanan ve "1 Eylül günü resmen başlayan" yeni ateş-kes şöyle sunulmuştur:

"Gerek zamanlama ve gerekse diğer koşullar açısından bugünkü ateş-kes ve barış koşulları 93'e göre daha elverişlidir.

İlke olarak Cumhuriyete karşı değil, Türkiye'nin bölünmesinden değil, birliğinden yanayız. Cumhuriyetin 75. yılında Türk devletinin demokratikleştirilmesi ve yeniden yapılandırılması gereklidir, dahası bu yeniden yapılanmayı birlikte yapabiliriz.

Mevcut rejim, Mustafa Kemal'in Amasya Tamimnamesinde Kürtler için dile getirdiklerini savunmuyor, bizim savunduğumuz burada işaret edilenlerdir. Devletin hükümlerine karşı değil, dahası Kürt ve Türkler aynı sistem içerisinde cumhuriyeti birlikte ayakta tutacaklardır."

MED Tv'de yayınlanan A. Öcalan'ın bu sözleriyle açıklanan yeni "ateş-kes" in arka planında, şüphesiz PKK'nin 1993 yılından itibaren içine düştüğü durum yatmaktadır.

1993 başlarında, İ. Beşikçi ve Y. Küçük'ün dile getirdiği "geniş kitlelerin ataleti" ve "bunalmaya başlaması", aradan geçen beş yıl boyunca belirginleşmiş ve "atalet" durumu kalıcılaşmıştır. Ve bu durumun kaçınılmaz so-

nucu ise, silahlı mücadele saflarına katılımın giderek azalması ve silahlı mücadeleyi sürdürme "istemi" nin giderek zayıflaması olmuştur. Ş. Sakık olayında bu zayıflama en açık hale gelmiştir.

Bu olgular öylesine açık durumdadır ki, Y. Küçük, 1997 ortalarından itibaren "Kürt yükselişi durmuştur" değerlendirmesini alenen yapmaya başlamıştır. Aynı şekilde, PKK'nin "97 ile 98 arasında önemli derecede diyebileceğimiz askeri zayıflamaya uğradığı" yazılıp, çizilmektedir. Bunların gösterdiği tek gerçek, A. Öcalan'ın "gerek zamanlama ve gerekse diğer koşullar açısından bugünkü ateşkes ve barış koşulları 93'e göre daha elverişlidir" iddiasına karşın, koşulların her açıdan PKK'nin aleyhine olduğudur. Bir başka deyişle, PKK, son ateş-kes kararıyla, dağılma ve küçülme belirtileri gösteren silahlı güçlerini elde tutmaya çalışmaktadır. Beş yıl önce belirtildiği gibi, "bugün olmazsa yarın bir 'uzlaşma' olacağını düşünen kitlelerin ve hatta savaşının eskisi kadar kararlı bir savaş yürütmeyeceği de" kesinleşmiştir.

Bu kesin gerçekler, "tek taraflı bir ateşkesin", sadece bunu ilan eden tarafın zaafı olarak değerlendirileceğini tanıtlamaktadır. Bu açıdan değerlendirildiğinde, ilan edilen "ateşkes" in askeri ve politik olarak fazlaca değerli olmayacağı kesindir. Üstelik, 1993 yılında PKK'ye kısmi anlamda "soluk alma" anlamına gelen ilk "ateş-kes" e göre, bu sonucusu, oligarşinin silahlı mücadelenin yürütüldüğü bölgedeki pasifikasyon faaliyetlerinin sürdürülmesini kolaylaştıran ve buna olanak ve zaman tanıyan bir özelliğe sahiptir. Nisan 1999'da yapılmasına "karar" alınmış olan genel seçimler ortamında, PKK'nin sağlayabileceği tek avantaj, silahlı mücadeleden uzaklaşan

Kürt kitlelerinin HADEP vb. legal bir örgütlenme etrafında bir araya getirilebilmesidir. Ama öte yandan bu “avantaj”, aynı zamanda silahlı mücadelenin sonunu getirecek nitelikte gelişmeler sağlayacaktır.

Şüphesiz bunlar, ilan edilen “ateş-kes”in, PKK bağlamında ortaya çıkan olgular ve olasılıklardır. Bu bağlamda, söylenecek her söz ve değerlendirme, şunun şöyle değil böyle ya da bugün değil başka zaman yapılması söyleminden öte bir değeri bulunmamaktadır. Gerek ezilen ulus bağlamında, gerekse devrimci mücadele açısından, ilan edilen “ateş-kes”in anlamı, PKK’nin “evrimini” tamamladığıdır. Bir başka deyişle, PKK’nin “K”sinin ilki çoktan yitirilmiştir ve kalan son “K” pazarlık masasına yatırılmıştır. Hangi gerekçeyle açıklanırsa açıklansın, bunu görmezlikten gelmek “siyasal körlük”ten başka birşey değildir.

Öncelikle bu gerçeğin Kürt kitleleri açısından görülmesi ve kavranılması gerekmektedir. Yüzyılların ezilmişliğinin ardından gelen “kurtuluş umudu”, Kürt kitlelerinin üzerinde yaratmış olduğu etki, aynı zamanda pek çok gerçeğin unutulmasına ve bir yana bırakılmasına neden olmuştur. Özellikle, PKK’nin ideolojik ve teorik düzeyde ortaya koyduğu ve zaman içinde pratikte açık biçimde sergilediği “aynı örgütlenme” ve buna bağlı olarak “aynı kurtuluş” düşüncesi, Kürt kitlelerinin “kurtuluş umudu”nun yönünü belirlemiştir. Bu yön, her türden “Türk” ya da “Türkiye” sözcüğüne karşı gösterilen tepki kadar, Türkiye devrimci hareketine karşı gösterilen tepki olarak da ortaya çıkmıştır. PKK’nin her yolu deneyerek Kürt kitlelerini Türkiye devrimci örgütlerinden uzaklaştırması ve uzak tutması, aynı zamanda Marksizm-Leninizmin bir yana itilmesine neden olmuştur. Böylece, bir yandan Türkiye devrimci örgütlerine “karşı” olan, öte yandan Marksizm-Leninizmi “önemsemeyen” bir bilinç yaygınlaşmıştır. Böyle bir bilincin egemen olduğu bir kitlenin ortaya çıkan gelişmeler karşısında duyacağı “umutsuzluklar” ve mevcut düzenle “uzlaşma” arayışı, sözcüğün tam anlamıyla, devrimci bir yöne yönlendirmekte en önemli engeli oluşturmaktadır. Yıllar boyunca bu bilinçle hareket etmiş bir kitlenin devrimci mücadeleye yönelmekten çok, düzenle uzlaşması daha büyük bir olasılık durumundadır. Diyebiliriz ki, PKK’den “umudunu” kesecek olan kitlenin —ki bugün için silahlı mücadelenin zaferinden umut kesilmiştir—, Türkiye devrimci mücadelesinin kitlesi haline dönüşmesi pek çok engellere sahiptir. Bu engeller, kısa dönemde aşılamayacak kadar büyüktür ve “birleşik mücade-

le” anlayışından “kopuş” çok daha derinleşmiş durumdadır.

Kitlelerin bu bilinç ve durumları yanında, Kürt küçük ve orta burjuvazisinin ideolojik egemenliğinin pratik sonuçlarının belirginleştiği de kesindir. Bu burjuva unsurların temel yönelimi, yeni-sömürgecilik dönemine uygun olarak, “yerli işbirlikçi sanayi ve ticaret burjuvası” olmaktır. Bunun getireceği (ve hatta bugünden getirmeye başladığı) “istihdam”, bu kesimlerin gücünü ve etkinliğini daha da arttıracaktır. Böylece emperyalizm ve oligarşi ile bütünleşmiş ya da önemli bir “iş” birliği geliştirmiş Kürt “işadamları topluluğu”, Kürt kitlelerinin mevcut düzenle “uzlaşmaları” için en önemli araç durumuna gelmiştir. (Bu, aynı zamanda A. Öcalan’ın karşı karşıya bulunduğu “otorite yitimi” sorununun temel nedenidir.)

İkinci olarak, bu gerçekler, sol örgütler tarafından açık biçimde kavranılmış ve ortaya konulmuş olması gerekmektedir. Son aylar içinde oluşturulduğu ilan edilen “Birleşik Devrimci Güçler Platformu”yla birlikte, kendisini DHKP-C olarak örgütleyen DS’nin PKK’ye yönelik “değerlendirme” ve “eleştiri”leri, bu gerçeklerin ortaya konulmasından daha çok, “Platform”da “Devrimci Sol” imzasının kullanılmasına ilişkin bir tepkinin ürünü olduğu düşünülmürse, bu sorunun ne denli gündemde olduğu anlaşılabilir. (Şüphesiz PKK-DHKP-C ilişkilerinin “bozulması”nın temel nedeni bu “imza” sorunu olmadığı söylenebilir. Ancak bugüne kadar yapılmış bir açıklama olmadığı için, sorunun salt bu yanını ifade etmekle yetiniyoruz.)

Ülkemizdeki sol örgütlerin bu gerçekleri açık biçimde kavramaları ve ortaya koymalarının gerekliliği, son “ateş-kes” ilanı ile daha ivedi hale gelmiştir. Özellikle “Birleşik Devrimci Güçler” olarak ortaya çıkan “yeni” ittifak, PKK’nin “ateş-kes” ilanı ile birlikte, PKK-T.C arasında yapılması istenen “barış”ın bir unsuru haline gelmiştir.

“Birleşik Devrimci Güçler Platformu”nun (PKK, TKP(ML), MLKP, TKP/ML, TDP, DHP, TKP (K), Devrimci Sol) çıkardığı Eylül 1998 tarihli “Eylem” adlı bültende “Çatışma Sertleşecek” başlığını taşıyan yazıda şöyle yazılmaktadır:

“Egemenlerin bugününün temel argümanları ‘düşük yoğunluklu savaş’, ‘yeniden yapılanma’ ve ‘marjinalleştirme’ dir. Bunlar, aynı zamanda karşıdevrim cephesinden sürecin çok yönlü ve kapsamlı bir tanımlanmasıdır da.

‘Yeniden yapılanma’, yetmiş yıllık

Cumhuriyetin Kemalist yeniden restorasyonudur. Bunun için ABD ve MGK 'Milli Güvenlik Siyaseti' belirledi. Planlar oluşturuldu. MGK borazanı basın ve sendikacılar, sözde 'Sivil Toplum' örgütlerin yanı sıra, İP, CHP, DSP gibi partiler bu planların baş aktörleri olarak sürece sokuldular. MGK'nin il örgütleri görünümündeki Ulusal Güçler Meclisi Projesi, 'Yeniden Yapılanma' stratejisinin önemli ayaklarından biridir...

*Böylesi projelerin temel amacı, yükselmekte olan kitle hareketinin devrimleşmesini ve politik iktidarı hedeflemesini engellemek ve MGK'nin politikaları içine çekmektir. Devrimci hareketteki güç ve eylem birliği çabalarına alternatif olma saldırıdır. Sonuçta, **birleşik devrimci mayalanmaya karşıdır. Onu dağıtma amaçlıdır.**" (abç)*

Adı geçen yazı şu sözlerle sonlanmaktadır:

"Sonuç olarak, 'düşük yoğunluklu savaş stratejisi'ne bağlı olarak Kürt Ulusal Kurtuluş Hareketi ve bütün devrimci örgüt ve partilerin 'kabul edilebilir', 'kontrol altında tutulabilir' düzeye çekilmesi saldırısı karşısına Birleşik Devrimci Güçler Platformu dikilecektir ve bu kapsamlı saldırıyı boşa çıkara-caktır." (abç)

Ve 1 Eylül'den itibaren "resmen" "tek taraflı ateş-kes ilan eden" PKK'nin genel başkanı A. Öcalan ise 27 Ağustos 1998 günü şöyle diyordu:

*"İlke olarak Cumhuriyete karşı değiliz. Türkiye'nin bölünmesinden değil, birliğinden yanayız. Cumhuriyetin 75. yılında Türk devletinin demokratikleştirilmesi ve **yeniden yapılandırılması** gereklidir, dahası bu **yeniden yapılan-dırmayı birlikte yapabiliriz.**"*

Şimdi, kendilerini "Birleşik Devrimci Güçler" olarak tanımlayan ve amaçlarını ve düşmanlarını yukardaki gibi ortaya koyan "devrimci örgüt ve partiler", kiminle, kime karşı "çatışmayı sertleştirilecek"lerdir?

Diğer yandan, aynı "güçler" şöyle demektedirler:

*"Bugün gerçekleşen güç ve eylem birliği, bütün önceliklerden farklı olarak, Dersim ve Karadeniz'de doğrudan **ortak silahlı gerilla mücadelesi** ... üzerinde yükselmektedir."*

Yaptıkları "birliği", "alternatifin devrim ve sosyalizm olduğunu bir kez daha ilan eder"ek

Haziran 1998'de ilan edenler, A. Öcalan'ın "tek taraflı ateş-kes"inin kapsamına "ortak silahlı gerilla mücadelesi"nin **girip girmedigini** de "ilan etmek" durumundadırlar. "Bütün önceliklerden farklı"lığını "ortak silahlı gerilla mücadelesi"yle tanımlayan bir "gücün", bu gelişmeler karşısında "ateş-kes"i kabul etmek ya da açıkça bu "platformun" sona erdiğini ilan etmekten başka yapacakları birşey kalmamıştır. (Tekil düzeyde "güçler"i oluşturan yapılanmaların PKK'yle nasıl bir ilişki sürdürecekleri "platformu" bağlamadığı için —"birbirlerinin bağımsız, ideolojik, siyasi, örgütsel varlığına ve faaliyetlerine saygılıdırlar"—, PKK'nin son "ateş-kes"ine ilişkin yaptıkları tekil değerlendirmelerin burada hiçbir değeri yoktur.)

İşte bu ve benzeri nedenlerden dolayı, ülkemiz solunda mevcut durum ve gelişmeler açıkça kavranmalı ve ifade edilmelidir.

Herkes bilmek zorundadır ki, PKK, kuruluşundaki iddiasına rağmen, Marksist-Leninist bir örgüt değildir, dolayısıyla "sosyalizm yolunda" ilerlemesi düşünülemez.

Ve yine herkes bilmek zorundaydı ki, PKK'nin ittifak anlayışı, (bundan birkaç ay önce DHKP-C tarafından açıkça deklare edildiği gibi) "kullanmaya" dayanmaktadır. 1989 tarihinde Talabani'nin CIA'yle görüşmeye gitmeden önce A. Öcalan'la "işbirliği anlaşması" yaptığı günden itibaren ve özellikle 1990 sonrasında "siyasal çözüm" söylemine yöneldikten sonra, bu "kullanma" anlayışı, giderek bu ittifakları bir "pazarlık kozu" olarak kullanmaya dönüşmüştür. 1993 "ateş-kes" öncesinde yapılan görüşmelerde A. Öcalan açık biçimde, "kendileriyle anlaşma yapıldığı takdirde, Türkiye'deki tüm silahlı eylemleri durduracaklarını" söylemiştir. Ve bu bağlamda "Türk solunun" "denetiminde" olduğunu gazetecilere ifade etmiştir. Bir gazetecinin "tüm sol örgütler" içine "DS"nin girip girmedigini sorduğunda verdiği yanıt: "Onlar çatapatçı" olmuştur.

Tüm bu gerçekler bilinirken, Haziran 1998'de ilan edilen "Birleşik Devrimci Güçler Platformu"nun altına TKP-ML (iki kesim birlikte olduğu için böyle belirtmek zorunda kaldık-K.C.) imzası atılmıştır. Bugün, "PKK'ye çağrımız şudur: Mevcut taktikten bir an önce vazgeçerek tekrar gerilla savaşını yükseltmelidir. Halklarımız ve Kürt ulusunun gerçek bir barış ortamında yaşamasının kudreti silahlarının namlusundadır" (*) demek, karşı karşıya oldukları soruyu yanıtlamamaktadır: "Dersim

(*) *Halkın Günlüğü*, Sayı: 27, 16-30 Eylül 1998

ve Karadeniz’de doğrudan ortak silahlı gerilla mücadelesi” A. Öcalan’ın ilan ettiği “tek taraflı ateş-kes” kapsamına girmekte midir?

Bu soruyu bir kenara bırakarak, “eylem birliğimizi oluşturan Parti ve örgüt taraftarlarına” talimatlar yayınlamak, “*anti-faşist ve anti-emperyalist mücadelenin zaferiyle, yani devrimle kazanılacak demokrasi mücadelesini yükselt*” demek gerçeği ortadan kaldırmayacaktır. Ve unutulmamalıdır ki, A. Öcalan, çok daha önceleri, “devletle siyasi çözüme de, halkla devrime de hazırım” demiştir. Dev-

letle yapılacak bir “siyasi çözüm”ün “Dersim ve Karadeniz’de doğrudan ortak silahlı gerilla mücadelesi”ni ne yöne çevireceği ve bu “ortak”lığın kendisi olmasa bile, “bilgisi”nin ne anlama geleceğini imza atanlar düşünmek zorundadırlar.

İşte beş yıl sonra “gerilla savaşında ateş-kes”in ortaya çıkardığı durumlar bunlardır. Artık bunlar, küçük hesaplarla bir yana bırakılmaz. Zaman, herşeyden hızlı gelişmektedir.

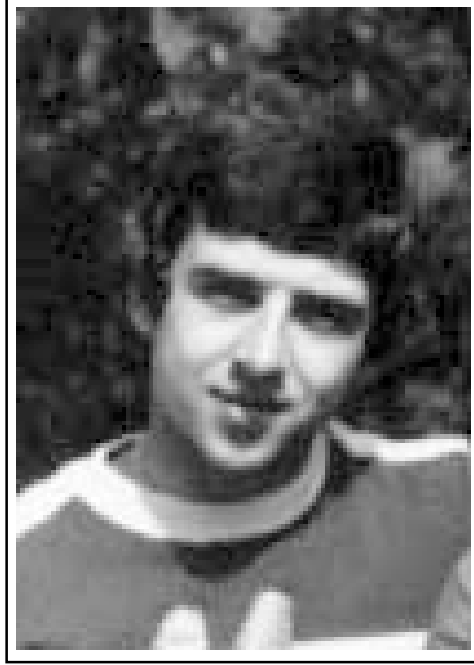
LEVENT ERTÜMER

1959/BERGAMA
14 EYLÜL 1977/BERGAMA

LEVENT ERTÜMER ve FARUK AÇIL yoldaşlar, 1977 yılında THKP-C/HDÖ üyesi olarak örgütsel faaliyette bulundular. 14 Eylül 1977 günü faşist milislere yönelik silahlı eylem hazırlığı sırasında yanlarında bulunan bombaların patlaması üzerine şehit düştüler.

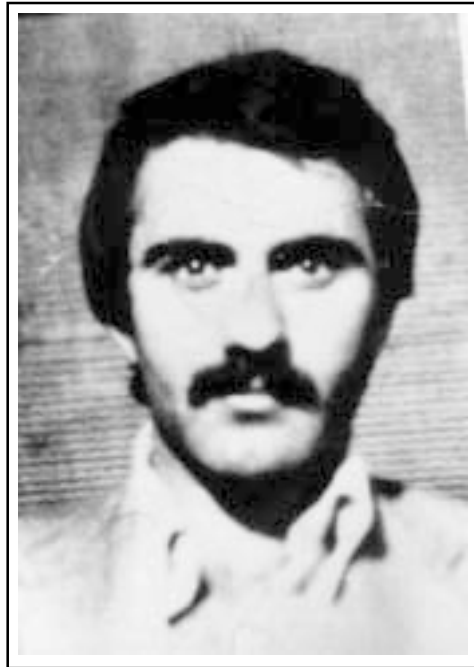
FARUK AÇIL

1959/BERGAMA
14 EYLÜL 1977/BERGAMA

ZİYA ERDÖNMEZ

1954 SİVAS/KANGAL
17 EKİM 1980 İSTANBUL/KADIKÖY

1954 Sivas/Kangal doğumlu Ziya yoldaş, 1973 yılında İstanbul İktisat Fakültesi'ne girişiyle devrimci mücadeleye aktif olarak katılmıştır. 1973-76 arasında öğrenci hareketi içinde çalışmış ve 1974 yılında AÖS'ne yönelik faşist saldırılarda yaralanmıştır. 1975-76 döneminde İYÖKD Yönetim Kurulu üyesi olarak çalışmış ve 1977'de THKP-C/HDÖ'nün Öncü Savaşına başlamasıyla birlikte profesyonel kadro olarak devrimci savaşa katılmıştır. 1979 sonlarında THKP-C/HDÖ-İstanbul İl Komitesi üyeliğine getirilmiş ve 1980'de Genel Komite üyesi olmuştur. 17 Ekim 1980 günü Kadıköy Nüfus Dairesi'nin basılması eylemi sırasında oligarşinin resmi zor güçleriyle girdiği çatışmada şehit düşmüştür.

SERDAR SOYERGIN

1960/ADANA
26 EKİM 1980/ADANA

1960 yılında Adana'da doğdu. Faşist milis saldırıların yoğunlaştığı bir dönemde, lisede devrimci mücadeleye katılmaya başladı. Liseden sonra Adana Eğitim Enstitüsü'ne girmiş ve burada THKP-C/HDÖ'nin örgütsel faaliyetleriyle tanışmıştır. 1979 yılında THKP-C/HDÖ üyesi olarak okul ve mahalle ilişkilerinde çalışmış ve 1979 ortalarında Adana Çukobirlik Yağ Fabrikası'na işçi olarak girerek, sendikal çalışmaların örgütlenmesine katılmıştır. Bu çalışmalarındaki etkinliği, sarı sendikacılar tarafından etkisizleştirilmek amacıyla polise ihbar edilmiş ve bir süre polis tarafından gözaltına alınmıştır. 1980 başından itibaren polis tarafından aranması üzerine, illegal örgütsel faaliyette bulunmakla görevlendirilmiştir.

14 Eylül 1980 günü Süleyman AYDEMİR yoldaşla birlikte gerçekleştirdikleri cezalandırma eylemi sonrasında oligarşinin resmi zor güçleriyle silahlı çatışmaya girmişler ve çatışmada bir tank yüzbaşısını öldürmüşlerdir. Serdar yoldaş, çatışma sırasında aldığı iki kurşun yarası sonucu oligarşinin eline tutsak düşmüştür.

Olayda bir yüzbaşının öldürülmesi üzerine 12 Eylül faşist askeri yönetimi çığına dönmüş, halka ve devrimcilerle duydukları bütün kinlerini Serdar yoldaşın yargılama sürecinde göstermişlerdir.

40 gün süren tüm yargı-yargıtay ve onay işlemleri, hiçbir hukuk kuralına uyulmaksızın gerçekleştirilmiş ve idam cezası 25-26 Ekim 1980 günü infaz edilmiştir.

Serdar yoldaşın son isteği, zafer günü yoldaşlarıyla birlikte içmeyi tasarladığı kahveyi, cellatların gözlerinin içine bakarak içmek olmuştur.

Seyit Amergin
Eğer ben aklı okum, sen bir isteme. Seninle kalan yoldaşlarda senin
eğilimdir. Her eylem benim inkılabımdır. Abartmaya inan ve güven. Devrim geleneği başka bir
şeydir. İnkılabı, işlenmeye, işlenmeye, ama bu zaman koşulların seni daha fazla
abartırlar, bu noktada senin işlenmeyeceğin. A.B. D'ın lütfen olan faşist
aestesi cunta bir anlık aldığın emirle yine peşin. Ama cunta kendi meşru kend ha-
zınlığı. Cunta aştan yoldaşların her birini cuntadan serikmıyorlar mı? Seriklenmiş elbet.
Günlü dökülen her kafaında aştan cuntalar gelmiştir. Fakat eminde sadece gelmiş
kaldır. Günlü cuntanın amac devrimci mücadeleyi söndürmek ve cunta yönetimi. A.B.D'
nin sağlığı için yönetimine devretmeli. Anne şüklen sonra barışınma sahip ol. ve onları
başlı et. İşlenmelidir. Günlü devrimci mücadelede bütün her an yavaşca bir eğilimdir. Cunta
bir bu yola basırlar ya da emirlerdir. Günlü devrimci mücadelede bütün her an yavaşca bir eğilimdir. Cunta
savaşın emirleri geride bırakmışlardır. Günlü yavaş sürecine basırlar devrimci.
Mülkaka bir şeyler yaşamışlar ya yaşamaya çalışmışlardır. Günlü anabı işçilere gelmektedir. İşçiler
lerde devrimci gelmektedir. Günlü bu işçiler devrimlere, susemiz işçilerle Çiğirtin gelmektedir.
dışarı tüm yoldaşlara selam olsun. Günlü çalışmadık, bilerde çalışmadık. Nisan 1971 kesin
inkılabı olan. inkılabın 1980'lerde çalışmadık. Günlü devrimci mücadelede devrimci
sener. Biz bir olacağız, bir değere. Cunta faşist aştan cunta bizim tabii. Lüksemburg işte.
yazdır. Biz aştan bile bakanız dil yazdır, her bir köşeye bakanız ve devrimci
söylenmiş aştan.

SERDAR SOYERGIN
YASASIZ THKP-C/
11/10

Sözün Ortası (ya da Olguculuk'un Durum Tahlillerinin Diyalektiği İle Olan Uzlaşmazlığı Üzerine)

İnsanın değiştirme eylemi, kendisini kuşatan maddi çevre üzerindeki amaçlı etkinliği, kendi yaşam koşullarının yeniden üretim etkinliği, üretici eylemi ile onu hayvanlar dünyasından ayırır. Ve bu etkinlik insanın yaşayan bir unsur olarak doğa ile olan karşıtlığı; doğaya kendi yasalarını dayatmak şeklinde değil, ama doğanın nesnel işleyiş yasalarının bilincine vararak zorluklar dünyasından özgürlükler dünyasına geçiş sürecini ifade eder. Doğa karşısındaki bu özgürleşme eylemi, doğanın nesnel bilgisini edinme süreciyle birlikte doğanın güçlerini kendi güçleri haline getirme ve bu güçler üzerinde egemenlik kurma eylemidir. Doğa konusunda geçerli olan bu yan, toplumsal bakımdan da geçerlidir. **Bilinmediği** ve dolayısıyla denetlenemez kaldığı müddetçe yıkıcı olabilen doğa güçlerinde olduğu gibi, toplumsal bakımdan maddi yaşam koşullarının bir bütün olarak **değiştirilmesi** söz konusu olamaz. Bilme, açıklama gereksinimi sınırsız doğa karşısında sınırsızca sürer. Çünkü bilgi nesnel gerçekliğin mantıksal figürler olarak yansıyan somutluğundan soyutlanmış ve nesnel gerçeklik içersinde pratik yoluyla sınanmak durumundadır. Ki bu da, açıkçası bizim nesnel gerçekliğin yansımalarını doğru olarak kavrayıp kavramadığımız sorununu beraberinde getirir. Marksizm, bu anlamda, kendisini önceleyen felsefelerden **farklı** olarak, **salt** nesnel gerçekliğin açıklanmasıyla yetinmeyen bir **devrimci eylem felsefesidir** de. Marksist doktrin devrimcidir ve dünyayı materyalist bir tarzda ele alır, diyalektik yöntemi kullanır. Marksist felsefe **nesnel gerçekliğin bilimsel açıklamasını, nesnel gerçekliği bir dönüştürme aracı** haline getirir. Açık olduğu üzere, verili toplumsal koşulları değiştirmek bu koşulların işleyiş (ha-

reket) yasalarının **bilinmesini** öngerektirir. Bu koşullar ve yasallıklar doğru bir şekilde bilinmeden, her değiştirme girişimi, zorunlu ve kaçınılmaz olarak, koşulların ve yasallıkların bilinmeyen ya da eksik kavranılmış yanlarıyla karşılaştığında, artık çıkış noktası olarak aldıkları "**somut koşulların somut tahlili**", Marksizm-Leninizmden uzaklaşmaya, sapsmalarla düşülmesini kaçınılmaz kılar.

Toplumsal yapı, dinamik bir süreçte sürekli bir hareket halindedir, bir geçmişe ve bir geleceğe sahiptir. Yani toplum, üzerinde yükseldiği ekonomik temel ile birlikte kendisi de an be an değişmektedir. Bu anlamda içinde bulunulan **an**, yani **güncel**, kökleri geçmişte olan, kendisi de kendiliğinde kalmayacak olan bir şey olarak tarihsellik alanındadır. Şimdiki an ise, gelecek açısından geçmişin bir parçasını oluşturduğu ölçüde geleceği koşullayacak ilişki ve çelişkileri barındırır. Toplumsal hareket doğadaki her şey gibi, **belirli**, "**özel**" yasallıkların yanında, daha genel diyalektik hareket yasalarına uyar. Söz konusu olan yasallıkların **nesnelligi**, yalnız başına ele alınarak, olayları, olayların gelişim yönünü **salt determinist** açıdan ele alma, pasifizmi doğurabileceği gibi, bu yasallıkları dikkate almayan **salt iradeci** sapsmalara da götürür. Her iki sapma açısından da geçerli olan şey, toplumu, toplumsal olayları, görüngüleri tahlil ederken yöntem olarak diyalektik yöntemi kullanmaksızın ya da eksik kavrayarak diyalektik metot dışında ele alarak tek yanlılığa düşülmesidir.

Bilinçsiz bir sürecin **bilinçli** bir ifadesi olarak devrimci örgüt, herşeyden önce verili toplumsal koşulların doğru bir tahlilinden hareketle olaylara yön vermek yönündeki öznel yanın başat unsurudur. İfadesini, değiştirme

eyleminde bulan bu öznel yan, daha baştan kendiliğindenliği ve edilgenliği dıştalar. Bu durumda içinde bulunulan an'ı tahlile yönelirken, amaç, verili koşulların nesnel olarak ele alınması kadar, öznel faktörleri de bir bütün olarak değerlendirmek ve asıl olarak, içinde bulunulan an'ın tahlili, bu an'a yönelik alınacak, an'a denk düşen sınıfsal tavn belirlemektir.

Marksizm tüm toplumsal sınıflar içerisinde ekonomik evrimin belirli bir aşamasında ortaya çıkan proletaryanın tarihi rolünü açığa çıkarır. Bu tarihsel rol, üretim araçları üzerindeki her türlü özel mülkiyetin ortadan kaldırılması ve toplumun devrimci bir temelde dönüştürerek, sınıfların ve sınıflarla birlikte toplumun uzlaşmaz sınıf karşıtlıklarına bölündüğünün itirafı olan devletin ortadan kaldırılmasının koşullarının, sınıfsız-sömürsüz bir dünyanın yaratılmasıdır.

Mevcut durum tahlilinde, yöntemsel olarak diyalektik dışındaki kavrayışların bir türü **olguculuktur**. Ancak burada söz konusu ettiğimiz olguculuk, idealist felsefenin izleyicisi olarak bilinçlice yapılmamaktadır. Aynı şey, olayları, olguları **formel mantığa** göre ele almak için de söylenebilir. Belirli tarihsel koşullarda egemen sınıf olarak burjuvazinin egemenliğini sürdürme araçlarından birisi de ideolojidir. Burjuva ideolojisi sömürüyü sürekli kılabilme açısından **kitlelerin alkışlatılması** olarak da ifade edilebilecek bir tutum içerisindedir. Bunu "**siyasal egemenlik, kültür tekeli ve entellektüel yönetim gücüne-yeneteğine**" dayanarak yapar. Marksizm öncesi felsefe, kitlelerin sömürülmesinde bir araç olarak kullanılmıştır, "toplumun egemen **maddi** gücü olan sınıf aynı zamanda egemen **zihinsel** güçtür". (Burjuvazi için doğru olan bu belirlemeler, diğer sömürücü sınıflar için de doğrudur.) Bu anlamda ideolojiler (sömürücü sınıflar bağlamında), "... sınıf egemenliği- nin yalanlaşmış-yalanlaştırılan, arkadan gelen doğrulamalar"ı olarak gündemdedir. "Egemen sınıf, kendi düşüncelerine evrensellik biçimi vermek ve onları **tek mantıklı, evrensel olarak geçerli düşünceler olarak göstermek zorundadır.**" (*) (abc) Eğitim kurumları, yazılı-görsel iletişim araçları vb. elindeki tüm olanaklarla burjuva ideolojisini yaymak durumundadır. Burjuva ideolojisinin, devrimini yapmış ülkeler açısından bile ciddi bir sorun olarak varlığı, toplumsal dönüşümün gerçekleştirilmesi sırasında alt edilmek zorunda olunan "güç"ün nasıl bir "**güç**" olduğunu

gösterir. Toplumsal yaşamın bütün gözeneklerine kadar sızan yanı göz önünde bulundurulmalıdır. Elbetteki devrimci sınıfların üzerinde de, şu ya da bu oranda bir etkisinin olmayacağı söylenemez. (Devrimci sınıflar açısından, küçük-burjuvazinin yaygın olarak varlığı, söz konusu etkinin revizyonizm, ekonomizm, oportünizm vb. sapmaların beslediği temeldir.)

Bu etki, bilinçsiz bir sürecin bilinçli ifadesi olarak "öncülük" iddasında bulunan örgüt-lülüklerin, mevcut durumu kavrarken burjuvaziye özgü yöntemlerle hareket etmesi şeklinde görünür olur. Şurada dar-deneyci (ampirist), burada görgücü, bir başka durumda seçmeci (eklektik), olgucu (pozitivist) düşünce tarzı olarak karşımıza çıkar. Tüm bunların leştiği nokta, yöntemsel olarak Marksist tahlil metodu -diyalektik- yerine metafiziği kullanmak ya da mekanik düşünmektir. Ki metafizik yöntem, zorunlu ve kaçınılmaz olarak düşünceliğin (idealizm) mistizmine, kaderciliğe götürür. Politik pasifizme varışın yol taşları böyle döşenir. Felsefe tarihine ilgi duyan okur, dünyayı yalnızca çeşitli şekillerde yorumlamaya çalışan vülger materyalizm de dahil olmak üzere, felsefi sistemleri ciltlerce materyal arasında bulacaktır. Özcesi, dünyayı materyalist açıdan kavramak olmaz-sa-olmaz'dır, ama tek başına yetersizdir. Yöntemsel olarak da diyalektik metod esas alınmalıdır.

Yöntem olarak metafizik, formel mantığa dayanır. Formel mantığın kuralları çerçevesinde düşünmenin ancak gerçekliğin doğru bilgisini vereceği anlayışı savlanır. Formel mantık açısından, ilkin, şeyler kendi kendileriyle özdeştir, (şey, öyle bir şeydir ki, onu her şey ifade edebilir) neyse odur, değişmezler. İkinci olarak, şeyler başka şeylerden ayrıktır, bir şeyin başka şeyle bağlantısı dışsaldır. Bir şey, hem bir şey, hem başka bir şey olamaz, şeylerin sınıflandırılması, **şemalandırılması**, bir başka deyişle, **sıralanması** (ayrık toplamlar) gerekir. Tek olan çok olandan, parça bütünden ayrılarak şeyler kavranılmaya çalışılır. Ayrıca karşı karşıya konulabilen çelişik şeyler, birbirlerini mutlak olarak dıştalarlar. Tüm bunlar, formel mantık ilkeleri olarak **özdeşlik** (şeyler kendi kendileriyle özdeştir, değişmez), **çelişmezlik** (bir şey aynı zamanda hem kendisi, hem de karşıtı olamaz, seçmek gerekir), **üçüncünün olanaksızlığı** (çelişik iki olabilirlik arasında bir üçüncünün yeri yoktur) şeklinde de ifade edilebilir.

Formel mantık, insan düşüncesinin gelişimi sırasında zorunlu olan bir aşamanın ürünüdür. Her şey gibi insan bilincinin de bir

geçmiş vardır, ki bu da insanın evriminden bağımsız düşünülemez. İnsan bilincini belirleyen şey, onun maddi varlık koşullarıdır. Bu yanı sıra, insanın nesnel maddi dünya ile “milyonlarca kez yinelenen yararlı veya yararsız eylemi” ile kurduğu pratik ilişki “en sonu mantık figürleri olarak kalır”. İnsan, bu anlamda maddi dünya ile iki yönlü bir ilişki içerisindedir. Birinci yön, maddi dünyadan insana doğru eylem sonrası insan bilincinde yansıma; ikinci olarak, bu yansımalarından basit mantık figürlerinden başlayarak kavramlar, soyutlamalar yoluyla yasallıklara ulaşarak tekrar maddi dünyaya yönelen amaçlı eylem ilişkisi. Burada söz konusu olan amaçlı eylem, **tasarlanmış** eylem, nesnel gerçekliğin yansımalarının soyut düşünce olarak (düşünsel somut) kuramsal olarak soyutlanmasıdır ki, doğallığın **nesnel bilgisi** üzerine kurulur. Eylem ise, bilgilenmenin ilk kaynağı, bu bilginin sınanması ve tekrar daha üst düzeyde soyutlamalar için materyal üretilmesidir (bilgilenme anlamında eylemin öncelliği unutulmamalıdır). Bu basit bir tekrar olmayan bir süreçtir. Eylem-deney yoluyla sınanan bilginin (mantıksal süreçlerde soyutlanmış eylem) sınırlarını genişletir ya da daraltır. Ama kesin olan, bilginin mutlak yanının doğanın bilgisi olarak, ona sonsuzca yaklaştığıdır. Bu yüzeysel basit algıdan yola çıkılarak gerçekleştirilebilen uslamamalar, bütünü genel niteliğini kavramakla birlikte, parçaları, ayrıntıları açıklamaya yetmez. Bu ayrıntıları bilmek, onları doğal ya da tarihsel bağlantılarından ayırmak, nitelikleri, özel neden ve sonuçları ile irdelemek, sınıflandırmak, kıyaslamak, bölmek, iç yapıları anatomik yönlerinin çeşitliliği içinde irdelemek ve bir takım **vargulara** ulaşılması **bilimsel araştırmanın gelmiş olduğu seviyeye bağlıdır. Bu seviye de, içinde bulunan maddi yaşamın üretim koşullarının seviyesidir.**

Özel mülkiyete dayalı sınıflı toplumlarla birlikte, toplumun egemen ve sömürülen sınıflar olarak bölünüşü, toplumsal işbölümünün gelmiş olduğu seviye itibarıyla, **maddi-emek** ve **zihni-emek** arasındaki karşılıklı birlikte emekçi sınıflar açısından giderek entelektüel **yoksunluk** olarak da kendini açığa vurur. Bunun zorunlu sonucu, üretici çalışmadan kopan egemen sınıf üyelerinin **eylemsiz düşünce**; üretici faaliyet içinde bulunan emekçiler açısından **düşüncesiz eylem** olmuştur. Bilimsel faaliyet mülk sahibi sınıfların tekelinde, eylemden soyutlanmış haliyle (üretici faaliyetin özellikle küçümsendiği köleci toplumla başlayan bir süreçtir), **ussal, salt**

düşünce alanında gezinen bir felsefenin doğmasına yol açmıştır. Deneysel bilginin bu durumu ortaçağ skolastiğinin felsefesi tarafından uzun süre korunmuştur. Bilim ve felsefe arasında karşılıklı bir ilişki vardır. Bilim, felsefeyi geliştirir, felsefe bilim için **yöntembilimsel** bir temel sunar. Bu anlamda felsefe doğanın, toplumun ve de düşüncenin gelişimini yöneten daha genel yasaların bilimidir. Köleci mülkiyet ilişkileri koşullarında Aristoteles ile birlikte **doğru düşünme yöntemi olarak mantık** (formel mantık), bilmenin bu zorunlu evresinde gündeme gelmiştir. Buna göre, **bilinen şey, görünen şeydir. Görünmeyenden görüne doğru tümdengelim** (doğrulama) ve **görünenden görünmeyene bakış yoluyla tümevarım** (araştırma) yöntemleri kullanılır. Ayrıca kullanılan bir diğer yöntem, **andırımlı uslamama/benzetmeler yoluyla uslamama** (akılyürütme) yöntemidir. Deneyden yoksun, salt dışsal gözlemciliğe ya da algısal bir izleyiciliğe dayanan ve bu algıdan öğrenilen gerçeğin kurgusu ile oluşturulan **kurgusal bilginin** tek “gerçek” olduğu anlayışına varır. Bu koşullarda açıklanamayanın açıklanmasının bir aracı olarak düşüncesizlik (idealizm) egemenliğini ilan ederken, **bilme** ile uğraşmaktansa **“bilinemez” sayma** yolu böyle açılmış olur.

“İdeoloji, düşünür denen kişinin gerçekten bilinçli olarak bütünlediği bir süreçtir; ama bu yanlış bilinçliliklidir. Düşünürü iten gerçek devindirici güçler, düşünür için bilinmez kalır; yoksa bu, ideolojik bir süreç olmazdı. Düşünür, o yüzden düzmece ve yanılsatan devindirici güçler imgeler. Çünkü bu biçimini de içeriğini de salt usavurmadan, ya kendisinin ya da öncellerinin usavurmasından türettiği ussal bir süreçtir. Düşünür, yalnız düşünce gereciyle çalışır, o gereci de usavurma ile üretilmiş bir şey olarak anlar ve ayrıca, ussan bağımsız, ve daha uzak bir kaynak araştırmaz, gerçekte doğal olarak yapması gereken de budur; çünkü bütün eylemine düşünce aracılık ettiği için, bütün eylem ona sonunda düşünceye dayandırılmış görünür.” ()*

Oysa bilimsel bilgi, pratikler/deneyden kopmayacağı gibi, pratikten çıkartılan soyutlamaların yine pratikte sınanması süreciyle ilerler. “Ölümsüz doğrular”ın, “gerçekler”in felsefesinin sultanı altında bilim, doğanın ve toplumun gelişme yasallıklarının tanınması

(*) Engels, *Franz Mehring'e Mektup*, 14 Temmuz 1893

uğraşı yerine, dogmaların tanıtlanmasının uğraşısı haline gelir. Öte yandan da, birbirinden ayrı büyük bir olgusal malzeme birikimi bu koşullar altında yavaş yavaş sağlanmıştır. Bunların tekil olgular olarak sınıflandırılarak incelenmesi, başlangıçta zorunlu bir sürecin ürünüyseler de, yöntem olarak metafizik düşünce yöntemi, deneysel araştırmaların sonuçlarının formel mantığa göre ele alınmasının felsefi ifadesi olmuştur. En gelişmiş bilimsel alan olan fizik biliminin, hareketin, yalnızca mekanik hareket biçimini ve bunun yasallığını tanıyan oluşu da, bu durumun şekillenmesinde belirleyici oldu.

Duyumları birinci veri olarak kabul eden felsefe, burjuvazinin ortaya çıkmasıyla birlikte yavaş yavaş sarsılmaya başlamıştır. Üretici güçlerdeki gelişmeyle birlikte üretim tekniklerinin geliştirilmesi, burjuvazi için, bilimlerin üretim sürecine uygulanmasıyla, bilimsel gelişmelerin kendisinde ortaya çıkan ilerlemeyle birlikte yürümesini gerektirmiş ve doğayla insan arasındaki ilişki, insanın doğa üzerinde daha fazla bilgiye sahip olma sürecini başlatmıştır.

Burjuvazinin egemenliğini kurmasından sonra ise, burjuva sınıf egemenliği altında tek mantıklı, evrensel olarak geçerli düşünceler olarak kendi düşüncelerini empoze etmesi, ussallık (rasyonellik) biçiminde ifade etme zorunluluğuyla birlikte felsefe alanında ussal (rasyonel) bilgiyi öne çıkarmasını getirdi, ki bunun felsefi ifadesi pozitivism (olguculuk) olarak, duyumların önceliğini tanımak olarak kendini açığa vurdu.

Bilimsel açıdan **olgu**, gözlem ve deney yoluyla incelenecek, açıklanacak başka olgularla karşılaştırılarak aralarında bağlantıları kurularak yasallıkları saptanmaya çalışılacak olan **olmuş-olan** her şeydir.

Olgucu felsefe açısından olgu, olmuş olan şeylerin duyumları ve algılandır. Ve üzerinde durulması gereken bu "dolaysız veriler" olarak ele alındığında "gerçek" olan ya da bilinen, sadece görünen (gözlenen)in -kendisi değil- bunun duyumsal algılandır. Olgucu felsefe, en genelde, olguların gözlemlenerek betimlenebileceği, özsel olarak bilinemeyeceği anlayışına dayanır. Bildiğimiz şey olarak tanımlanan nesnel gerçeklik değil, ama onun duyusal algıları düşüncesi ile de nesnel gerçeklikten kopularak öznel idealizme varır.

"Her materyalist için olduğu gibi, profesörce felsefeyle yolundan saptırılmış her bilgin için de, duyum, gerçekten de bilinç ile dış dünya arasındaki doğrudan ilişkidir, dış uyarma enerjisi-

*nin bilinç olgusuna dönüştürülmesidir. Bu dönüşüm, her birimiz tarafından milyonlarca kez her yerde gözlemlenmiştir ve gözlemlenmektedir. İdealist felsefenin bilgiçliği (sofizm), **duyumu bilinç ile dış dünya arasındaki bir bağ gibi değil, ancak, bilinci dış dünyadan ayıran bir bölme gibi, duvar gibi kabul etmekten; duyuma uygun düşen **dış olgunun** bir imgesi değil de, ancak 'varolan tek veri' olarak kabul etmekten geçmektedir.***" (*)

Görüldüğü gibi, olguyu, deney konusu olan şey (fenomen), **olmuş-olan şey** olarak ele almak ile bunun imgelemdeki **yansısını** "olgu" olarak kabul etmek, birinci durumda materyalist, ikinci durumda idealist bir felsefi tavır anlamına gelir. Olgucu felsefenin olgularıyla (görüntü-imağ), bilimin olgulara dayanıyor oluşu (nesnel gerçeklik) ve bundan soyutlanan nesnel gerçekliğin nesnel bilgisi asla birbirine karıştırılmayacak şeylerdir. Böyle bir karıştırmanın ürünü olarak olgucu gerçek anlayışı, aslında gerçeğin soyuttaki yansısı tek gerçek olarak benimsenir. Gerçekte ise, özne, bu somut gerçekliği (nesnel gerçeklik) yansıtarak bilimsel soyutlamalar yoluyla nesnel gerçekliğin bilgisini edinir. Ve bu bilginin yine somutta olgularla sınanması gerekir.

Olgucu felsefe için, birey toplumdan yalıtık bir şey olarak olayların görüntüsünü izleyerek toplumu soyut olarak kavrar ve onun bilgisi de bu görüntünün bilgisidir.

Öte yandan, bir bütün olarak doğanın, toplumun hareketinin (genel bütünü) her yanı, ayrıntıları hakkında ancak yüzeysel bir izlenimcilikle elde edilen bilginin, nesnel gerçekliğin ancak biçimsel yanını ya da görünen yanını yansıtılabildiği denli doğru olarak yansıtmayacağı da apaçıktır. Ve bu noktada formel mantığın doğru düşünme yöntemleri adını verdiği kuralları devreye girerek, vargılara ulaşılır. Ama tekil olayların görüntüsünden çıkarılan uslamamalar doğru sonuçlar üretemez.

Sözgelimi ürünlerini pazara getiren bir üreticinin pazardaki alım-satım koşullarına bakarak, meta üretiminin, rekabetin, kapitalizmin, buna denk düşen toplumsal yapının vb. üzerine kavrayabileceği hemen hiç bir şey yoktur. Böyle bir kavrayış için, bir bütün olarak tarihsel olarak olmuş olanlardan çıkarılmış bilimsel soyutlamalara gereksinimi vardır (nesnel bilgi). Böyle bir durumda olgucu felsefi bakış ile geçmişte olmuş olanlar tekrar-

(*) Lenin: *Materyalizm ve Ampirikritizm*, s: 45

lanamayacağından, olmuş olanların olmuşluğu şüpheli hale gelmektedir. Önemli olan şu an görünen olarak ele alındığında ise, izleyicisini alıklaştıran “kavranamaz” bir tablo karşısında olanların izlenilmesi ve izlenebilen üzerinden kurgularla olayları açıklama sonucuna varılır.

Öznel olguculuk, devasa olgular yığını kavramaya yönelirken insan düşüncesinin zorunlu bir evresinde şeyleri olayların görüntülerini genelden kopartarak tekil-parçasal olay veya süreçlere indirgeyerek ele aldığında, değişim ve bağlantıları sıralanmış ilişkiler şeklinde kavramaya götürür ki, bu, Engels’in deyişyle, “sağduyu denen şeye seslenerek” ortalama insanı toplumdan soyutlanmış, görüntüsel olarak toplumla ilgili, ama özsel olarak ona hiçbir müdahalede bulunmayan bir edilgenliğe mahkum eder.

Deyim yerindeyse, kuyunun dibindeki kurbağanın gözyüzü üzerine bilebildiği, kuyunun çapı kadardır.

“Daha önceki sosyalizm varolan kapitalist üretim biçimi ile bu üretim biçiminin sonuçlarını eleştiriyordu, ama onu ne açıklayabiliyor, ne de üstesinden gelebiliyordu; kötü diye kaldırıp atmaktan başka birşey yapmıyordu. İşçi sınıfının kapitalist üretim biçiminden ayrılmaz sömürüsüne ne denli çok öfkeleniyorsa, bu sömürünün neye dayandığı, kaynağının ne olduğu açık bir biçimde o denli az gösterme durumunda bulunuyordu. Sorun bir yandan bu üretim biçimini tarihsel bağlantısı ve tarihin belirli bir dönemi için zorunluluğu içinde, öyleyse zorunluluğu ile birlikte düşünmek, öte yandan, eleştiri şimdiye değin bu üretim biçiminin işleyişinden çok, kötü sonuçları üzerine atıldığından onun hala gizli kalmış iç hareketini ortaya çıkarmaktır.” (F. Engels)

Görüldüğü gibi, kapitalizmi “olgucu” bir bakışla ele alırsak, kapitalizmin işleyiş yasallıklarının her zaman için bilgisinden yoksun kalacağız demektir. Öncelikle sorun, bilgi-bilimsel olarak nesnel gerçekliğe izlenimci bir “bilinbilirlik”le yaklaşmak pratik etkinlikten uzak mantıki (!) uslamalara götürürken, bu kavrayış, şeyleri oluş ve yok oluşlarıyla, tarihselliği içinde hareketiyle, kendi iç bağlantı ve çelişkilerini bütünle olan bağlantıları ile birlikte görme yeteneğini köreltir. Çünkü olguyu (algı ya da görünen değil) ya da olayı bilmek demek, onu bütün parçalarında temel nitelikleri açısından ayrı ayrı bilmek (çözüm-

lemek-karmaşıklığı yalınlaştırmak) ve genel bağlantı içinde ele almak demektir (sentez/bireşim).

Felsefenin sınıfsal niteliği bağlamında konu ele alındığında, olgucu felsefe, sömürücü bir sınıf olarak burjuvazinin kitleleri alıklaştırmak için seferber ettiği araçlardan biri olarak kullanıma elverişlidir (idealist felsefenin diğer kolları gibi). İşte olgucu pragmatizmin bilgi sorununa yaklaşımı: **“İnsanın evrendeki durumu bir kedinin kitaplıktaki durumu gibidir. Görür, iştir ama hiçbir zaman anlayamaz”.** (William James)

Günümüzde yoz Amerikan kültürü olarak da değerlendirilebilen ve topluma her türlü olanakla empoze edilen yaşam tarzı-dünya görüşünün geri planında bunlar vardır.

Genel olaylar arasında bağ kurmayan, neyin temel, neyin tali olduğunu anlayamayan bireyler, toplumdan da soyutlanarak bireyselleştirilirken tam bir öznelcilik-kişisel çıkan esas alan bireycilik, günlük yaşamın sıradanlığı, akışı içersinde boy atılır. Bu noktadan sonra, salt şeylerin, olayların, süreçlerin tekil olarak, biri öbüründen sonra gelen görüntüleri üzerinden “akıl yürütmeler” yoluyla ulaşılan vargılar, kitle iletişim araçlarının görsel ve işitsel olarak mutlak denetimi yoluyla düzenlenebilir ve “kamuoyu” denen şey tüketim alışkanlıklarına kadar her şeyi belirler. Artık olmuş-olanlardan bile yalanlaştınlarak yorumlanması (montaj gerçek ya da kurmaca gerçek) yoluyla “yarnsız ve dünü reddeden bir bugün anlayışının toplumsal ölçekte benimsetilmesi, günlük düşünüp günlük yaşamayı bir nitelik olarak benimsetmek” o kadar güç değildir.

Ülkemiz somutunda, “... Yeni kuşak, içinde buldukları ilişkilerde her türlü nesnel bilgiden uzak tutulurken; yazılı ve görüntülü basın tarafından kendilerine sunulan hazır kurgusal (montaj) bilgilerle yetinmek zorunda bırakıldılar. Devrim, devrimcilik, devrimci mücadele, örgütsel faaliyet, örgüt vb. hakkındaki tüm bilgiler bu kurgusal bilgilerle sınırlıydı. ... bilgi eksikliği, genel tarihsel bilgi eksikliği, örgütler ve örgütsel faaliyetler üzerine bilgi eksikliği, nesnel bilgi ile kurgusal bilgi arasındaki farklılıkla belirlenen zıtlık olarak ortaya çıkmaktadır. Yazılı basının, romanların, filmlerin, televizyon dizilerinin, aktüel haberlerin kurgusu içinde ve kurgusuyla devrimci mücadeleye ilişkin olarak elde edilen bilgiyle ‘bilgi sahibi’ kılınan yeni kuşak” için geçerli olan şey, çarpık bilincin nesnel gerçek haline gelmesidir.

Bu açıdan, bir burjuva politikacısının (Ali

Şevki Ereğ-DYP) aktüel bir haber programı sırasında yaptığı yorumda, “bugün ülkede siyaset tıkanmıştır. Bunu görmek için televizyon haberlerine **bakmak**, gazete manşetlerine **bakmak** yeterlidir” sözü, bir çokları için veri teşkil eden bir durumu yalnızca ifade etmektedir. Evet, bu anlayışla, böyle bir bakışla siyasal olayları ele alma bölünüşü, en fazla, ülkede bir kriz olduğunu, çelişkilerin had (!) safhada olduğunu vb. vb. “tespit” edebilir. Ama bu krizin niteliği, içeriği, tarihsel bağları, sınıfsal konumu vb. üzerine hiçbir şey tespit edemeyecektir. İşte bugün ülkemiz solundaki durum tespitlerinin nesnel gerçekliği kavramaktan uzak, doğru devrimci şiarları tespit edemeyen, doğru ve çözücü olamayan, olayların ardından gelen ya da gelemeyen ve zorunlu olarak politik pasifizme varacak olan nasıl olursa olsun mantığı ile “hareketi her şey” olarak ele alan, doğru ittifakları kuramayan tahlil ve değerlendirmeleri; olayları ele alırken diyalektik yöntem yerine metafizik yöntemi, tarihsel materyalizmin bakış açısı yerine eklektisizmi, olguculuğu geçirmesinden kaynaklanmaktadır.

Yukarıda da belirttiğimiz gibi, bu olguculuk, olgucu felsefe gibi, duyularımızın bilgimizin tek kaynağı olduğunu söylemez, hatta Marksizm-Leninizmi “benimsediğini” ileri sürer.

“Revizyonizmin felsefi temeli de, agnostizmden başka bir şey değildir. (Revizyonistler eklektik ‘seçme’ci’ bir yöntemle sorunları ele alıp yorumlarlar. Ancak eklektizmlerinin temelinde agnostisizm ‘bilinemezlik’ yattığı açıktır.

Bilindiği gibi, gerçek her yerde somuttur. Bu nedenle Marksizmin tahlil metodu daima somut durumların somut tahlilidir. Bunun dışında nesnel bilgi edinmenin yolu yoktur.

Ama diyalektik kullanıyorum diye ‘somut durumların somut tahlilinde’ tahlile tabi tuttuğun sorunu bıraktın mı hıptı yuttun demektir. İşte o anda diyalektik yöntem mekaniğe, senin dünya görüşün de bilinemezçiliğe dönüşür.

... Bütün parçalarında nicelik farklılıkları içinde yansıdığı gibi parçalar da bütünde aynı biçimde yansır. Yani özel ile genel, genel ile özel arasında sıkı bağ vardır. İşte bu bağ, bu ikili bilme yolunu bire indirmek Marksist diyalektik elveda demektir.” ()*

Günümüzde, olgucu düşünce tarzı ege-men kılınmıştır. Bir başka deyişle, olguculuk

toplumsal ölçekte yaygınlaştırılmıştır. Böyle bir ortamdan doğan ve bu ortamın özellikleriyle şekillenmiş bir örgütsel yapıyla mücadele yürütme süreci ortaya çıkmış durumdadır. Somutun tahlilinde, ister genel, isterse tekil olayların ya da süreçlerin ele alınışında teori ile pratik arasındaki diyalektik ilişki, olgucu yöntemlerle olayların kavranışını göstermekte kullanılmaktadır. Bu durumda, “devrimci teori”, algısal gözlem ve kurgusal bilgi üzerine oturtulmakta ve bundan yola çıkılarak gerçekleştirilen eylemler tekrar teorize edilmektedir. Bunun pratikte görünümü, stratejik bir plana dayanmayan, doğru ve çözücü hedeflere yönelmemiş, tekil-parçasal eylemler, birbirleriyle karşılıklı ilişki içinde olan yanların karşıt konulara konulması ve somutun nesnel bilgisine dayanan devrimci teorinin “unutulması” olmaktadır. Sol dergilerde, “Eylem Öğretiyor” vb. başlıklarla yayınlanan pek çok yazı, bu durumun en tipik örnekleri olmaktadır. (**)

Mevcut durum tahlilleri, salt bir olmuş-olanların tespit tutanağı değildir. Herhangi bir özel anda, toplumdaki sınıfların durumunun doğru, gerçeğe uygun ve nesnel olarak doğrulanabilir, denetlenebilir bir çözümlemesi olarak, gelişen olaylara yön veren ana çelişmeleri

(*) Mahir Çayan, *Revizyonizmin Keskin Kokusu-I*

(**) Bu türden yazılar, olguculuğun yaygınlığını ve nelere yol açabileceğini çok açık biçimde göstermektedir. Halkın Günlüğü’nde yayınlanan “**Savaş Öğretiyor**” “dizi”sinde şu konuşmalar aktarılıyor:

“Çaylar yapıldı ve yoldaşlar arasında şakalaşmalar başladı. Birinci saldırı grubunun komutanı İntikam yoldaş:

- **Yoldaşlar, ne tür silahlar istiyorsanız, marka verin, herkes bir listede toplam isteklerini, düşmandan ona göre getirelim. Sonra karışıklık olmasın, kimse ‘ben bunu istemedim’ falan demesin. Siz bana baştan siparişi verin, silahınızı garanti bilin. Aramıza yeni katılan Serhat yoldaş:**

- **İntikam yoldaş, benim de saatim yok, bana da bir saat getirirsen sevinirim.**

- **Yoldaş, vurduğumuz askerin özel malzemesi alınmaz, bu bizim anlayışımıza terstir. Sadece devletin bize karşı kullanmak üzere askere verdiği malzemelere el konulur. Ama istersen sana bir tane G-3 getirebilirim.**

Bu konuşmalar esnasında araya giren Aynur yoldaş:

- **Yoldaş, bu eylemde öncü benim, öncülüğü kimsene vermem, diyerek İntikam yoldaşa söyleniyordu.**

Bahtiyar yoldaş:

- **Bu eylemden sonra Diktirofu bırakacağım, onun yerine aldığım MG-3’ü kullanacağım.” (Halkın Günlüğü, Sayı: 27, 16-30 Eylül 1998)**

Tüm bunların, “çaylar içilirken” yapılan “şakalar” kapsamına girip girmediği pek anlaşılıyorsa da, ortada ciddi bir konular olduğu ve bunların da önemli bir sorun ortaya çıkaracağı açıktır.

yakalayarak sürece denk düşen proletaryanın sınıfsal öncülüğünde **sınıfsal taktik tavrın** belirlenmesidir. Burada söz konusu “an”, bir diğer ifade ile, artık geleceği koşullayan bir geçmiş olarak görülebilir. Söz konusu olan şey, toplumsal hareketin sürekliliğidir. Böyle olunca tahlil, ister istemez bazı koşulları veri olarak ele alarak işe başlamak durumundadır, ki bu koşullar geçmiş süreçte kökleri olan ve bugünkü koşulları koşullayan hareketin ana gelişim eksenidir. Apaçık olan şey, mevcut durum tahlilleri, pratikle doğrudan ilişkilenecek politik hedeflerde dinamizmini bulan tahliller olduğudur.

Olguculuğun nesnel gerçekliği doğru olarak kavrayamayı yanı sıra pratikten kopan, kopartılan niteliği, ortada bir pratik olsa bile, bunun doğru ve çözücü bir pratik olamayacağı açıktır. Her hareket biçiminde olduğu gibi, toplumsal hareket açısından da geçerli olan şey hareketin ister tekil bir süreç olarak ele alınsın, kendi iç özsel nedenleri olduğudur. Bu açıkça karşıtların birliği ve savaşımı diyalektik yasaasının gözönünde bulundurulması demektir. Hareket, bu iç çelişkinin koşulladığı sonsuzca akıp giden bir süreklilik içinde bir biçimden bir başka biçime geçiş-oluş-yokoluş sürecidir. Toplumsal hareket açısından da geçerli olan şey toplumu devindiren gücün onun iç çelişkisi olduğudur. Bu çelişkiden bir dizi başka çelişkiler doğar. Herhangi bir anda bir çelişki, baş çelişki olarak karşımıza çıkar. Toplumun bu dinamik yapısı, ona bilinçle yaklaşan için sürekli gözönünde bulundurulması gereken yandır. Bu demektir ki, üzerinde tahlil yapılacak toplum sürekli değişmekte. İşte bu süreklilik içinde değişen koşulları kavrayabilmek açısından, bu hareketin iç bağlantı ve çelişkileriyle tahlili gerekir. Bir diğer yandan, aynı zamanda bu hareket dış koşullar içerisinde olduğundan, zorunlu ve kaçınılmaz olarak bütün ile olan ilişkileri-çelişkileri de değerlendirilmek durumundadır. İşte bu bakışla, diyalektik sürecin dışsal yanlarını kavramaya yönelirken, onun içsel yanlarını da değerlendirmeyi gerektirir. Olgucu konumda, gelişen olaylar değerlendirildiğinde, ya bütünden soyutlanmış tekil bir olayla yetinilecek (çünkü, olgucu için bu bütünsellik gözden kaçır) ya da bütünsellik içinde **bakarken** olayların içsel yanları değerlendirilemediğinden “karmaşık”lık karşısında kavrayamazlığın verdiği aczle olayların gelişimi olay ortaya çıkmadan bilinmeyeceği için -bilimsel olarak bilinebilirlik dışlanarak-, tam bir kendiliğindenciliğe, pasifizme varılır. Böyle bir durumda sınıflar mücadelesinde

proletaryaya önderlik edilemeyeceği açıktır. Devrimci teorinin “unutulduğu” koşullarda, şurada ya da burada gelişen tekil olaylara ilişkin değerlendirmeler yapılırken, teoride kendine dayanak bulma olanağı, söz konusu olan eklettizme bilimsellik (!), devrimci teori ile bağdaşırılık (!) görünümü kazandırabilmektedir. Oysa teori bütündür ve üstelik kendi kendini aşma gibi, sürekli derinleşip zenginleşme gibi dinamik bir yanı vardır. Olgucu bakışla olayları ele almak, örgütü, günün değişen koşullarına ayak uyduran, uzun dönemli bir plana dayanan eylem yerine gününbirlik ivedi çıkarları esas alan bir yaklaşıma götürür. “*Özlemi duyulacak olan savaşım, olanaklı olan savaşım ve olanaklı olan savaşım belli bir anda verilmekte olan savaşım.*” (*) anlayışı kaçınılmaz hale gelir ki, Lenin’in tanımladığı gibi, bu, “*kendini edilgen olarak kendiliğindenliğe uyduran sınırsız oportünizm eğiliminin kendisidir.*” (*) Yine olgucu bakış, sadece gördüğü oranda, bunun yönünü tayin edemediği oranda, yaşanan koşulların **değiştirilmesinden** de bahsedilemez. Sonuç, ya hayalciliktir, ki bu durumda koşullardaki her olumsuz gelişme karamsarlıkla dağınıklığı getirir; ya da olanaklı olanla yetinilerek kendiliğindenciliği, sahte ve sola açık bir aktivizmin özünde nasıl bir sağcılığı doğurduğu gözlenir.

Bu konuda belirtilmesi gereken bir diğer nokta, sınıflandırarak kavrama anlayışı değildir sorun olan; sorun, sınıflandırılan bu şeylerin birbirini dışlar şekilde ele alınması, diğer şeylerle olan bağlantıların görülmemesi, kendi içsel yanlarının ele alınamayı, şeylerin kendi kendileriyle özdeş kabul edilmesi şeklinde ortaya çıkan yanılgılardır. Daha önce de belirttiğimiz gibi, salt dışsal gözlemciliğe dayanan akılyürütmeler, şeylerin içsel yanlarını ve bu yanlardan kaynaklanan durumları kavrayamadığı gibi, şeyleri tekil parçasal olarak ele almayı da getirir. İşte olguculuğun bu kavrayışı, birbirleriyle doğrudan ilişkili şeyleri, süreçleri, olguları vb. karşı karşıya koyabilmektedir. Sözelimi, politik mücadele-askeri mücadele, politik kadro-askeri kadro, politik kitle partisi olma-propagandacılar grubu olarak kalma vb. gibi ayrımlar hep bu mantığın ürünüdür.

Aynı zamanda bu, **benzetmeler** yoluyla reçeteler üretme şeklinde nesnel gerçeklikten kopmuş, diyalektiğin en elementer unsurları olan zaman ve mekan kavramlarını gözden kaçırarak anlayışlara da götürülebilir. Sözelimi, Sabancıların Mısır’a know-how satması

(*) Lenin: *Ne Yapmalı?*, s: 53

bir olgudur. Ve keza “Türki” cumhuriyetlere yönelik kimi girişimler, yatırım anlaşmaları vb. olduğu da bir olgudur. Buradan, o olguları alt alta toplayıp Türkiye’nin artık bir bölgesel emperyalist güç olduğu anlayışına pekala varılabilir. Benzer şekilde, Ekim Devrimi sırasındaki sanayi proleterleri sayısı ile Türkiye’deki sanayi proleterleri sayıları karşılaştırılarak, Türkiye devrimi için orijinal fikirler üretilebilmektedir. Böyle durumda nesnel gerçekliğin aslına uygun nesnel bilgisine dayanılmadığı açıktır. Böyle bir değerlendirmede marksist diyalektiğin kısıntısı bile yoktur.

Söylenilecek olan belki daha pek çok şey bulunur. Ama olayları, olguları analitik bir metodla iç bağlantıları içinde ve sisteme (emperyalist) bağlı olarak ortaya çıkan çelişme ve çatışmalarıyla birlikte değerlendirmek, toplumsal gerçekliğin aslına uygun bir nesnel bilgisini kazandırır. Ancak bu da yetmez. Devrimci teorinin (Marksizm-Leninizmin) kılavuzluğu altında sınıflar mücadelesinde işçi sınıfı başta olmak üzere, diğer devrimci sınıflara önderlik etmek durumunda bulunan devrim-

ci proletarya ve onun örgütlü öncü müfrezesi için mevcut durum tahlilleri, doğrudan pratiğe yönelir ve andaki sınıfsal taktik tavrını devrim stratejisi ile bağlantısı içinde ortaya koymak için gerçekleştirilir. Görüldüğü gibi, mevcut durum tahlillerinde olguculuk, toplumsal hareketin diyalektiğini kavramayan, dolayısıyla (başka şeylerin yanında) onu yönlendiremeyecek olan bir bakış açıdır. Marksizm-Leninizmden uzaklaştırır ve devrimcileri **reel-politikerliğe** evrilterek nötralize eder.

“... İyi piyadeler, ama kötü önderler olarak, bunlar bir devrimin maddi ön koşullarını kavramış ve kendilerini ilerici sınıfların başına yerleştirmiş partilerin tarihte oynayabilecekleri ve oynamaları gereken etkin, öncü ve yol gösterici rolü görmezlikten gelerek materyalist tarih anlayışına gölge düşürüyorlar.” (*)

İşte toplumsal hareketi kavrarken, diyalektik ve tarihsel materyalizmin metoduyla olgucu gözlemciliğin karşıtlığı kısaca böyledir.

Almanya'da Genel Seçim Sonuçları

Almanya 1998 Genel Seçim Sonuçları						
	Birinci oylar			İkinci Oylar		
		%	1994'de göre % değişim		%	1994'de göre % değişim
Seçmen Sayısı	60.710.333	-	-	60.710.333	-	-
Kullanılan Oy	49.946.094	-	-	49.946.094	-	-
Katılım Oranı	-	82,3	+3,3	-	82,3	+3,3
Geçersiz Oy	787.624	1,6	-	645.639	1,3	-
Geçerli Oy	49.158.470	98,4	-	49.300.455	98,7	-
SPD (Sosyal-Demokrat Parti)	21.532.507	43,8	+5,5	20.178.838	40,9	+4,5
CDU (Hıristiyan Demokrat Birlik)	15.853.598	32,2	-5,0	14.004.907	28,4	-5,8
CSU (Hıristiyan Sosyal Birlik)	3.602.027	7,3	-0,5	3.324.325	6,7	-0,5
GRÜNE (Yeşiller)	2.446.911	4,97	-1,5	3.300.133	6,7	-0,6
F.D.P. (Hür Demokrat Parti)	1.486.911	3,0	-0,3	3.080.661	6,2	-0,7
PDS (Demokratik Sosyalizm Partisi)	2.415.040	4,9	+0,8	2.513.788	5,1	+0,7
REP (Cumhuriyetçiler)	1.115.072	2,3	+0,6	905.200	1,8	0,0
MLPD (Almanya Marksist-Leninist Parti)	7.213	0,0	0,0	4.971	0,0	0,0

Almanya İstatistik Bürosu verileri / 28 Eylül 1998, Saat: 04:28

Milletvekili Dağılımı (Toplam: 669)

	298	+46
	245	-49
	47	-2
	44	-3
	35	+5

Yıl	Katılım Oranı						Diğerleri
		Oy Oranları					
1998	82,3	35,1	40,9	6,2	6,7	5,1	6,0
1994	79,0	41,5	36,4	6,9	7,3	4,4	3,5
1990	77,8	43,8	33,5	11,0	5,0	2,4	4,2
1987	84,3	44,3	37,0	9,1	8,3		1,4
1983	89,1	48,8	38,2	7,0	5,6		0,5
1980	88,6	44,5	42,9	10,6	1,5		0,5
1976	90,7	48,6	42,6	7,9			2,5
1972	91,1	44,9	45,8	8,4			0,9
1969	86,7	42,7	46,1	5,8			5,5
1965	86,8	47,6	39,3	9,5			3,6
1961	87,7	45,4	36,2	12,8			5,7
1957	87,8	50,2	31,8	7,7			10,3
1953	86,0	45,2	28,8	9,5			16,5
1949	78,5	31,0	29,2	11,9			27,8

Seçimlere Katılan Partiler

Sozialdemokratische Partei Deutschlands	SPD
Christlich Demokratische Union Deutschlands	CDU
Christlich-Soziale Union in Bayern e.V.	CSU
BÜNDNIS 90/DIE GRÜNEN	GRÜNE
Freie Demokratische Partei	F.D.P.
Partei des Demokratischen Sozialismus	PDS
DIE REPUBLIKANER	REP
DEUTSCHE VOLKSUNION	DVU
Humanistische Partei	HP
CHRISTLICHE MITTE -	
Für ein Deutschland nach GOTTES Geboten	CM
Anarchistische Pogo-Partei Deutschlands	APPD
Bürgerrechtsbewegung Solidarität	BüSo
Nationaldemokratische Partei Deutschlands	NPD
DIE GRAUEN - Graue Panther	GRAUE
Partei für Arbeit und Soziale Sicherheit /	
Partei der Arbeitslosen und Sozial Schwachen	PASS
Ab jetzt ... Bündnis für Deutschland Deutschland	
Ökologisch-Demokratische Partei	ödp
BUND FREIER BÜRGER -	
OFFENSIVE FÜR DEUTSCHLAND,	BFB - Die
Die Freiheitlichen	Offensive
DEMOKRATISCHE PARTEI DEUTSCHLANDS	DPD
Partei für soziale Gleichheit,	
Sektion der Vierten Internationale	PSG
Marxistisch-Leninistische Partei Deutschlands	MLPD
CHANCE 2000	CHANCE 2000
Feministische Partei	DIE FRAUEN
Initiative Pro D-Mark - neue liberale Partei Pro DM	
Mensch Umwelt Tierschutz	Die Tierchutzpartei
Bayernpartei	BP
Partei der Nichtwähler (Köln)	
Partei Bibeltreuer Christen	PBC
FAMILIEN-PARTEI DEUTSCHLANDS	FAMILIE
Partei der Alternativen Bürgerbewegung 2000	
Deutschland	AB 2000
NEUES FORUMFORUM	
AUTOFAHRER- und BÜRGERINTERESSEN	
PARTEI DEUTSCHLANDS	APD
NATURGESETZ PARTEI, AUFBRUCH	
ZU NEUEM BEWUSSTSEIN	NATURGESETZ

Türkiye Tarihinden “DGM’yi Ezdik, Sıra MESS’de”

Son aylarda cezaevlerinde gelişen eylemlilikler ve özellikle de, Strasburg’daki “Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi”nin Türkiye’den yapılan başvurulara ilişkin olarak “DGM’lerin hukuki olmadığı” şeklindeki kararıyla birlikte, Devlet Güvenlik Mahkemeleri (DGM) konusu ülkemiz solunda yeniden işlenmeye başlanmıştır. Özellikle Hİ Kurtuluş dergisinin sayfalarında teorize edilen güncel slogan, “DGM’ler Kapatılsın, MİT Dağıtılsın” olmuştur. Bu sloganı teorize etme çabaları içinde ülkemizdeki DGM’lerin hukuki niteliği ve demokrasiyle ilişkisi konusunda ortaya konulan gerçeklerin yanında, 1976 yılında T“K”P revizyonizminin denetimi altındaki DİSK’in DGM’lere yönelik eylemleri ve “DGM’yi ezdik, sıra MESS’de” sloganı “tarihsel meşruiyet” için gerekçeler arasında sayılmaktadır.

Şüphesiz, Devlet Güvenlik Mahkemelerinin demokrasiyle, demokratik hukuk ilkeleriyle ne denli uyuşup uyuşmadığı sorusu, salt bu mahkemelerin belli somut bir ülkede, belli bir amaçla kullanılmasından yola çıkılarak yanıtlanabilecek bir soru değildir. Sorunun kendisi, burjuva hukukçularının ağırlıklı olarak işledikleri gibi, “devletin”, yani “kamu gücünün”, “kendine yönelik saldırılara karşı kendini koruma hakkı” çerçevesinde değerlendirildiğinde, “devlet” konusunun kapsamı içine girmektedir. Bu bağlamda, egemen sınıf ya da sınıfların baskı aygıtı olma niteliği ile devlet ve bunun doğal eklentileri olan mahkemeler ve cezaevleri sorunu, mevcut egemen sınıfın kendi egemenliğini sürdürme araçları ve bu egemenliğinin ortadan kaldırılmasının hedefleri açısından değerlendirilmesi kaçınılmazdır. Bunlar bir yana bırakılarak, DGM’lerin, salt belli ülkedeki mevcut “yasallıkları” çerçevesinde değerlendirmeler yapmak ve buna

bağlı olarak “eylem planları” oluşturmak, kısa dönemde ajitasyon çalışmalarında belli bir işleve sahip olsa bile, uzun dönemde, sorunun “egemen sınıfın baskı aygıtı olan devlet” sorununun dışında kavranılmasına neden olacaktır.

Bugün, Hİ Kurtuluş tarafından ortaya atılan, “DGM’ler Kapatılsın, MİT Dağıtılsın” sloganı, ajitasyon sloganı niteliğinden çok, teorize edilmiş biçimiyle değerlendirilmelidir.

Genel gerekçe, her zaman olduğu gibi, DGM’lerde “*burjuva demokrat hukukunun dahi uygulanmadığı*”, “*her türlü yasal güvencenin çiğnendiği, gözaltına alınan ve yargılanan kişilerin temel haklarının -savunma haklarının- çiğnendiği kurumlar*” olmasıdır.

Bu bağlamda, sorun, “burjuva demokrat hukuk” uygulamalarıyla ve “her türlü yasal güvenceyle” çözümlenebilir bir nitelik kazanmaktadır. Böylece Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nin Türkiye’deki DGM’ler için bu yıl içinde aldığı karar gerekçesi, olduğu gibi benimsenmiş olmaktadır. Öyle ki, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Türkiye’deki DGM’lerin “bağımsız yargıç” güvencesini içermediği için Türkiye’deki DGM kararlarının “tümüyle” geçersiz kabul eden bir karar çıkarmıştır. İşte Hİ Kurtuluş’un güncel sloganı, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nin bu karar çerçevesinde “güncelleştirilmiş”tir. Düşünülen, DGM’lere yönelik bir hareketin, böyle bir zeminde “etkili” olabileceğidir. Ve buna kanıt olarak da, 1976 yılında DİSK’in başını çektiği “DGM’ye Hayır!” eylemleri gösterilmektedir.

Aradan geçen zaman dilimi, pek çok tarihsel olayların somut koşullarının bilinçten silinmesini getirmiş bile olsa, her somut sloganın kendi somutluğu içinde bir değere sahip olduğu unutulamaz.

DİSK'in 1976 sonlarında (Eylül) başlattığı "DGM'ye Hayır!" kampanyası, 12 Mart döneminde çıkartılan DGM yasasının "kuruluş maddeleri"nin 11 Ekim 1975 tarihinde Anayasa Mahkemesi tarafından bozulmasıyla bağlantılı olarak ortaya çıkmıştır. Öyle ki, Anayasa Mahkemesinin bozma kararı, bu yasanın "anayasaya uygun hale getirilmesi" için gerekli bir süreyi (bir yıl) kapsamaktadır. Bu süre içinde, mevcut DGM yasası TBMM tarafından değiştirilmediği takdirde, tümüyle ortadan kalkması sözkonusudur.

İşte bu koşullar altında, T"K"P'li revizyonistlerin denetimindeki DİSK yönetimi, CHP ile işbirliğine girerek, ki bunun sonucu A. Baştürk'ün DİSK başkanlığına seçilmesi olmuştur, CHP'nin TBMM'deki DGM yasası görüşmelerini "engelleme"sine kitlesel destek vermek amacıyla "DGM'ye Hayır!" kampanyasını başlatmıştır. CHP'nin TBMM'de DGM yasasının değiştirilmesine ilişkin görüşmeleri Anayasa Mahkemesi kararının kesinleşeceği güne kadar "engellemesi" (çeşitli meclis taktikleriyle) sonucunda, MC hükümetinin DGM yasası değişikliği teklifi "kadük" olmuştur. Ve bu tarihten itibaren DGM'ler kuruluş yasası olmayan mahkemeler olarak ortadan kalkmıştır. Burada alınan sonucun "parlamenter" niteliği bir yana bırakılarak, bunun "kitle mücadelesiyle" gerçekleştiği sanısı, o dönemde, özellikle

T"K"P ve DİSK yönetimi tarafından sürekli olarak ajitasyon yapılarak oluşturulmuştur. Bu propaganda, bir dönem kitleler üzerinde etkili olmuş ve kitlenin "özgüveni güçlenmiş"tir.

Ancak bunun salt ajitatif niteliği, 1977 yılında başlatılan "DGM'yi ezdik, sıra MESS'de" kampanyasıyla acı biçimde öğrenilmiştir.

Bu gerçekler, hemen hemen tüm sol örgütlerin 1980 öncesindeki değerlendirmelerinde açık bir biçimde yer almıştır. Bunun yanında, "DGM'ye Hayır!" kampanyasının yürütüldüğü dönemde (1976 Eylül'ü), henüz "Devrimci Yol" bulunmadığı gibi, Devrimci Sol'un oluşumuna iki yıla yakın bir zaman bulunmaktadır. Yani iddia edildiği gibi, bugün kullandıkları anlamda bir "Dev-Genç'liler" sadece THKP-C sempatanları çerçevesinde mevcut ve DY'nin temelini teşkil eden DGDF Ağustos 1976'da henüz kurulmuştu. Bu açıdan, DİSK'in tüm kampanyası, doğrudan T"K"P revizyonizminin egemenliğindeki DİSK tarafından yürütülmüştür ve belli bir örgütlülükleri olmayan devrimci sempatanlar ya da "Cepheciler" de bu kampanyalar içinde yer almışlardır.

Tüm bunlar, 1976 yılının "DGM'ye Hayır!" kampanyasının tarihsel zeminedir ve günümüzdeki herhangi bir taktik slogan için bir "gerekçe" ya da "meşruiyet" sağlayamayacak kadar somuttur.

ERİŞ YAYINLARI

Kitap ve Katalog
isteme adresi:

Postfach 2501
55514 Bad Kreuznach
Deutschland

İnternet Adresi:
www.kurtuluscephesi.com
E-Mail Adresi:
erisyay@kurtuluscephesi.com

